

AARHUS
KOMMUNE



Årsberetning 2019

Indholdsfortegnelse

Forord.....	3
Læsevejledning.....	4
Ydre vilkår	5
Befolkningsudvikling.....	5
Erhvervsudvikling i Aarhus	5
Klimadagsordenen	6
Tværgående resultater og ressourcer	7
Aarhusmålene	7
Hensigtserklæringer	9
Ressourcer	10
Afdelingernes resultater og ressourcer	16
Børn og Unge	16
Sociale Forhold og Beskæftigelse.....	22
Sundhed og Omsorg	28
Kultur og Borgerservice.....	34
Teknik og Miljø	39
Borgmesterens Afdeling	45
Tværgående indsatser	49
Effektiviseringer	49
Investeringsmodeller	49
Ledelsesinformation og datakvalitet.....	50
Innovation	50
Velfærdsteknologi.....	51
Restanceudvikling	51
Indsatsen mod socialt snyd	52
Bilag	54
Aarhus Kommunes selskaber	54
Hensigtserklæringer	55

Forord

Lige nu står vi midt i en stor krise. En sundhedskrise, som også har store økonomiske konsekvenser for både borgere, virksomheder og for hele det danske samfund. Regnskabet for 2019 for Aarhus Kommune er robust og giver os som byråd grundlag for at rette op på nogle af sundhedskrisens alvorlige konsekvenser for borgere og virksomheder.

Når jeg ser tilbage på 2019, er der særligt én overskrift, der står klart for mig - klimadagsordenen. Den blev sat i front i bevidstheden i Aarhus, i Danmark - og i hele verden. Overalt kom der i 2019 fokus på, at det er nu, vi skal handle, hvis vi skal leve op til Paris-aftalens målsætning om en maksimal temperaturstigning 2 grader i forhold til 1990.

I Aarhus går vi foran - allerede i 2008 lavede byrådet en målsætning om, at byen skal være CO₂-neutral senest i 2030. I 2019 lavede vi et gearskifte i den grønne omstilling - det står klart for os alle, at vi alle skal arbejde sammen om det, både på tværs af magistratsafdelinger og med involvering af hele bysamfundet. Byrådet aftalte at lave årligt, bindende klimamål og afsatte foreløbigt 116 mio. kr. i en klimafond. Begge tiltag skal bidrage til, at vi når vores mål i 2030.

Vi skal gennemføre den grønne omstilling i Aarhus, uden at det går ud over fællesskabet og dermed vores sammenhængskraft i byen. Begge dele skal lykkes, hvis vi også i fremtiden skal være "En god by for alle". Den seneste måling viser, at godt ¾ af den aarhusianske befolkning er enige, at Aarhus er en god by at bo og leve i. Det er godt, men kunne være endnu bedre, så som kommune vil vi fortsat - i samarbejde med borgere og virksomheder m.v. - arbejde på at gøre tilbud og indsatser endnu bedre.

Regnskabet for 2019 er solidt og viser nok engang, at vi i Aarhus har styr på økonomien. Magistratsafdelingerne har - som byrådet har ønsket det - brugt af deres opsparing i stor stil, og bortset fra udgifterne på det sociale område er der stor overensstemmelse mellem de faktiske udgifter og de budgettede. Netop det sociale område tog byrådet hånd om ved budgetdrøftelserne for 2020-2023, og med den vedtagne balanceplan for området fra februar 2020 har forligspartierne nu grund til at tro, at økonomien kan genoprettes.

Et solidt regnskab er rart midt i en historisk uforudsigelig tid, hvor skoler, daginstitutioner og talrige arbejdspladser har lukket ned for at dæmme op for Corona-epidemien, og hvor vi som byråd må tage et ansvar på os for at holde hånden under det lokale erhvervsliv. I regnskabet blev der skubbet en del anlægsprojekter til 2020 og de efterfølgende år, og det er for mig af afgørende betydning, at så mange af disse projekter som muligt nu sættes i gang, så de lokale håndværkere og andre virksomheder får ordrer i bogen. Derved kan vi sammen bidrage til i videst muligt omfang at afbøde en økonomisk afmatning som følge af den aktuelle sundhedskrise.

Jacob Bundsgaard
Borgmester

Læsevejledning

Dette er Aarhus Kommunes årsberetning for 2019, der følger op på budgettet, som det fremgår af budgetredegørelsen for 2019.

På de følgende sider bliver du først præsenteret for de ydre vilkår, som har haft mest afgørende indflydelse på det forgangne års resultater.

Herefter følger en kort beskrivelse af byrådets overordnede resultater for 2019 samt en gennemgang af den økonomi, der ligger i regnskabet.

Efterfølgende indeholder årsberetningen afsnit med beskrivelser fra de enkelte magistratsafdelinger. De går tættere på afdelingernes respektive kerneopgaver, resultater og regnskab.

Til sidst i årsberetningen er der en nogle bilag med oversigter over bl.a. Aarhus Kommunes selskaber samt opfølgningen på hensigtserklæringerne fra budget 2019.

Regnskabet for 2019, som er beskrevet i denne årsberetning, danner udgangspunktet for budgetlægningen af 2021-2024.

Ydre vilkår

De ydre vilkår handler om det omgivende samfund. Om forhold, kommunens som udgangspunkt ikke på kort sigt kan påvirke, men som i vidt omfang definerer, hvordan kommunens indsatser og økonomi ser ud. Ændret lovgivning eller udvikling i kommunens befolkningssammensætning spiller ind på de indsatser, som kommunen skal give til byens borgere.

De væsentligste ydre vilkår - befolkningsudviklingen og beskæftigelses- og erhvervsudviklingen i og omkring Aarhus - beskrives nedenfor.

Befolkningsudvikling

Aarhus Kommunes befolkningstal har været støt stigende i mange år. Pr. 1. januar 2020 var der bosat 349.964 borgere i kommunen. Det svarer til 6 % af den samlede befolkning i Danmark.

Udviklingen i løbet af 2019 har fortsat tendensen fra de senere år med en stigning på i alt 4.756 flere borgere. Væksten i 2019 har dermed været på niveau med de seneste år. Den gennemsnitlige befolkningstilvækst for årene 2015-2018 var nemlig 4.758 nye borgere pr. år.

Ses der nærmere på tilvæksten og befolkningen som helhed tegner der sig fortsat et billede af en ung kommune. Tilvæksten dækker blandt andet over 4.522 fødsler og 2.334 dødsfald. Samtidig flyttede der i løbet af året 3.608 flere 18-29-årige til, end der flyttede fra kommunen. Derimod er det gået den anden vej for de 30-66-årige, hvor 1.399 flere borgere flyttede fra kommunen end der kom af tilflyttere. Udviklingen i 2019 betyder, at hele 46% af den aarhusianske befolkning er under 30 år.

Læs mere om befolkningen i Aarhus [her](#)

Erhvervsudvikling i Aarhus

I Aarhus er der fart på erhvervsudviklingen. Det ses blandt andet i antallet af beskæftigede lønmodtagere, der arbejder på en arbejdsplads indenfor kommunens grænse. Ved udgangen af tredje kvartal 2019 var der 197.657 arbejdspladser i kommunen, hvilket svarer til 7% af alle arbejdspladser i landet. Historisk er ca. 1/3 af arbejdspladserne besat af indpendlere.

Set over det seneste år, fra tredje kvartal 2018-2019, har der været en tilvækst på 4.011 arbejdspladser i Aarhus Kommune. Arbejdspladserne er fordelt sektorvist med 68% private, ca. 18% kommunale, ca. 7% statslige og ca. 5% regionale arbejdspladser.

Tilvæksten af arbejdspladserne betyder bl.a., at 85,8% af de 16-66-årige borgere i 2019 var selvforsørgende. Det er den højeste andel i de seneste 10 år og lidt over niveau i forhold til landsplan. Sammenlignet med de øvrige 6-byer har kun Københavns Kommune en højere andel af selvforsørgende borgere.

Læs mere om beskæftigelsessituationen i Aarhus [her](#)

Klimadagsordenen

Folketingsvalget i 2019 havde især et omdrejningspunkt - klimadagsordenen. Det fik betydning for valgets resultat, og dermed fulgte danskerne den trend, der var begyndt andre steder i verden. Regeringen har efterfølgende sammen med resten af Folketinget vedtaget ambitiøse klimamål for Danmark.

Også for byrådet i Aarhus og for hele Aarhus Kommune har hensynet til klimaet og klodens fremtid sat sig afgørende spor i 2019. Der arbejdes målrettet med den grønne omstilling og den nye klimaplan, der skal behandles politisk inden sommerferien i 2020. I september 2019 indgik et bredt flertal af byrådets partier et budgetforlig, der både satte velfærd og klima i fokus. Med forliget blev der aftalt bindende klimamål og en klimafond på 116 mio. kr., som skal bidrage til at realisere byrådets ambitiøse mål om, at Aarhus skal være CO₂-neutral inden 2030.

Læs mere om kommunens arbejde med klimadagsordenen i [Aarhus i tal](#).

Tværgående resultater og ressourcer

I årsberetningen følges der op på de mål, beslutninger og den økonomi, som blev vedtaget med budgettet for 2019. Dette fremgår af budgetredegørelsen 2019.

Vision: Aarhus - en god by for alle

- Aarhus - en by med plads og brug for alle
- Aarhus - en by i bevægelse
- Aarhus - en by med handlekraft og fællesskab

Aarhusmålene

Sammen med Aarhusmålene sætter Fortællingen om Aarhus en fælles retning for, hvad byrådet vil med Aarhus, og hvad der skal kendetegne Aarhus både nu og i fremtiden. Aarhusmålene er de overordnede mål for hele byens udvikling og de følger op på, om udviklingen går i den retning, som byrådet ønsker.

Aarhusmålene 2018-2021 er samlet under overskriften - "Aarhus - en god by for alle", og består af fem mål. Til hvert mål er knyttet et sæt indikatorer, som skal vise, om udviklingen går i den rigtige retning.

Aarhusmål	2017	2018	Budget 2019	2019	Mål opfyldt
Aarhus - en god by for alle	77	76	≥	77	😊
<i>En by med brug for alle</i>					
Selvforsørgelse: Andelen af aarhusianske borgere 16-66 år, som er selvforsørgende, skal stige.	85,2	85,6	>2018	85,8	😊
Selvforsørgelse, ulighedsopgørelse: Gabet mellem andel selvforsørgende blandt alle borgere og andelen blandt udsatte borgere skal mindskes	30,4	30,7	<2018	Data tilgængelige senere på året	😊
Ungdomsuddannelse: Andelen af en ungdomsårgang i Aarhus Kommune, som forventes at få mindst en ungdomsuddannelse inden de er 25 år, dvs. 8 år efter 9. klasse, skal stige.	83,1 %	84,9%	>	85,2%	😊
<i>En by i vækst og med et stærkt erhvervsliv</i>					
BNP-vækst: Den årlige vækst i BNP i Business Region Aarhus skal ligge over landsgennemsnit**	BRAA 5,6 %	BRAA 3,0 %	>DK	BRAA 1,7 %	😐
	Hele landet 3,2 %	Hele landet 2,0 %		Hele landet 2,4 %	
Nye arbejdspladser: Antallet af nye arbejdspladser i Aarhus skal i gennemsnit om året være på 4.000	3.657	4.150	4.000 i gennemsnit	3.957	😐
<i>En bæredygtig by med gode by- og lokalmiljøer</i>					
Klima: Aarhus skal være CO ₂ -neutral i 2030. Indikator er tons CO ₂ udledt pr. borger	5,83 ton	4,14 ton	<	3,9 ton	😊
Mobilitet: Aarhus skal have øget mobilitet for adgangen til alle arbejdspladser, handelsmuligheder og rekreative områder indenfor 30 minutter i Aarhus Kommune for alle transportmidler (NY)	<i>Indeks under udarbejdelse</i>				
<i>En by med fællesskab og medborgerskab</i>					
Medborgerskab, stabil eller stigende indeks for medborgerskabsbegrebet i Aarhus Kommune.	64	64	≥	62	😞
Ensomhed: Andelen af borgere, der er uønsket alene, skal falde		6,0 %	<	7,8 %	😞

Aarhusmål	2017	2018	Budget 2019	2019	Mål opfyldt
Ensomhed, ulighedsopgørelse: Gabet mellem andel af borgere der er uønsket alene skal falde mellem udsatte borgere og alle			<2018	(6,2)***	
Tryghed: Den oplevede tryghed	Aarhus 81,3	Aarhus 85,0	≥ Storbyer i alt	Aarhus 87,3	😊
	Storbyer 82,8	Storbyer 84,0		Storbyer 85,0	
<i>En by, hvor alle er sunde og trives</i>					
Sundhed: Middellevetiden skal stige	81,6	81,7	>	81,9	😊
• Sundhed: Den forventede restlevetid for 30-årige med et uddannelsesnivea <i>højere end grundskolen</i> ****	53,2	53,1		53,5	
• Sundhed: Den forventede restlevetid for 30-årige med <i>grundskole</i> som højest gennemførte uddannelse****	49,3	49,2		49,1	
Sundhed, ulighedsopgørelse: Gabet i forventet restlevetid skal falde mellem udsatte borgere og alle****	-3,9	-3,9	>2018	-4,4	😞
Trivsel: Andelen af borgere der oplever trivsel og livskvalitet skal stige (alle)*****		73 %	>	77 %	😊
• Trivsel: Andelen af borgere med <i>grundskole</i> som højest gennemførte uddannelse, der oplever trivsel og livskvalitet*****				63 %	

*Ny opgørelsesmetode afviger fra tidligere år. Værdien -0,3 betyder, at gabet er mindsket med 0,3 procentpoint fra 2017 til 2018

**Årstallet referer til det år hvor data bliver tilgængelige. 2019-tal referer således til væksten i 2018.

***Værdien 6,2 udtrykker forskellen i procentpoint mellem udsatte grupper og alle under ét. Det er første gang man opgør forskellen med udsatte grupper og alle. Derfor er det ikke muligt at vurdere om gabet er stigende eller faldende.

De aktuelle resultater ift. Aarhusmålene kan ses på [Aarhus i tal](#). Én af ambitionerne i Aarhusmålene er at fremme **bæredygtighed**. I den forbindelse følges der bl.a. op på kommunens CO₂-udledning. De seneste målinger viser, at indbyggerne i Aarhus i gennemsnit udleder 3,9 tons CO₂ - et fald i forhold til 2011, hvor den gennemsnitlige udledning pr. indbygger var 6,9 tons CO₂. Med budgetmålene for Teknik og Miljø (s. 40) følges der mere detaljeret op på de aspekter af bæredygtighed, der handler om genanvendelse og fremkommelighed.



En anden central ambition i Aarhusmålene er at sikre **vækst og et stærkt erhvervsliv**. I relation hertil har der været en generel fremgang i antallet af arbejdspladser over hele perioden, og også tallene for 2019 peger på, at Aarhus har fået knap 4.000 arbejdspladser for lønmodtagere det seneste år. Dog har Business Region Aarhus oplevet en BNP-vækst på 1,7 %, hvilket er lavere end landsgennemsnittet.

De resterende tre ambitioner i Aarhusmålene handler om borgernes oplevelse af at have et godt liv. For det første skal Aarhus være en by med **brug for alle** - en ambition, som belyses med tal for uddannelse og selvforsørgelse. Jf. afsnittet 'Erhvervsudvikling i Aarhus' (s. 5), så er ledigheden faldet og flere er kommet i beskæftigelse. Konkret viser de seneste opgørelser, at 85,8 % af de 16-66-årige er selvforsørgende, og at der har været en svag, men støt stigning i denne andel siden 2010. I skrivende stund må det dog forventes, at denne andel falder igen, set i lyset af de afskedigelser, der følger af Coronakrisen.

Det er også velkendt, at uddannelse øger sandsynligheden for beskæftigelse. Status er, at 99 % af alle unge er i gang med en uddannelse eller uddannelsesrettet aktivitet 15 mdr. efter afgang fra grundskolen, og at 85,2 %

af kommunens 25-årige forventes at gennemføre en ungdomsuddannelse. Med budgetmålene for Børn og Unge (s. 19) samt Sociale forhold og Beskæftigelse (s. 23) følges der mere detaljeret op på udviklingen for uddannelsesområdet og beskæftigelse.

For det andet skal Aarhus være en by, hvor **alle trives og er sunde**. Her viser den seneste opgørelse, at middellevetiden i Aarhus har været støt stigende over de seneste 10 år, og at den nu er på 81,9 år. Aarhus ligger dermed i den bedste fjerdedel i Danmark. Desuden kan vi se, at 74 % af aarhusianerne oplever en generelt god trivsel.

For det tredje skal Aarhus være en by, hvor **alle oplever fællesskab og medborgerskab**. De nyeste tal herfor siger, at 8 % af aarhusianerne oplever at være uønsket alene. Det er en stigning i forhold til sidste måling. Borgere i Aarhus Kommune scorer 62 ud af 100 på medborgerskabsindekset, hvilket er et fald i forhold til tidligere. Derudover ligger Aarhus Kommune over de øvrige større byer på tryghedsindekset.

Ovenstående er det billede man får, når man ser på alle aarhusianere under ét. På tværs af Aarhusmålene følger vi imidlertid også op på graden af **ulighed**. Disse opfølgninger viser, at der er en række velkendte, men stadig mere velbelyste udfordringer med ulighed. Dels kan aarhusianere uden uddannelse forvente at leve ca. 4 år kortere end alle andre. Dels er der ca. dobbelt så mange med dårligt selv vurderet helbred blandt aarhusianere som enten er uuddannede eller har en socialsag, sammenholdt med hele populationen. Hertil kommer lige så markante forskelle i oplevelserne af livskvalitet og ensomhed, når man sammenligner udsatte borgere med alle andre. Specifikt for borgere med en social sag er det næsten hver fjerde, der oplever at være svært ensomme.

Det hele skal ses i sammenhæng med den overordnede ambition med Aarhusmålene, som er at sikre, at Aarhus er **en god by for alle**. Resultaterne af den seneste temperaturmåling viser, at den samlede score for alle borgere under ét er 77 ud af 100, og at billedet i øvrigt er stort set det samme i udsatte boligområder. Med budgetmålene for Teknik og Miljø følges der mere detaljeret op på forskellene mellem de geografiske områder i Aarhus Kommune. Med budgetmålene for Børn og Unge, Sociale forhold og Beskæftigelse, Sundhed og Omsorg (s. 30-31) følges der mere detaljeret op både på udviklingen i borgernes sundhed og trivsel og i deres oplevelse af fællesskab og medborgerskab - her med særlige blik på bestemte alders- eller målgrupper. Endelig kan man med budgetmålene for Kultur og Borger-service (s. 35) følge de rammer og vilkår for gode, aktive liv, Aarhus Kommune stræber efter at give alle aarhusianere 0-100 år.

Hensigtserklæringer

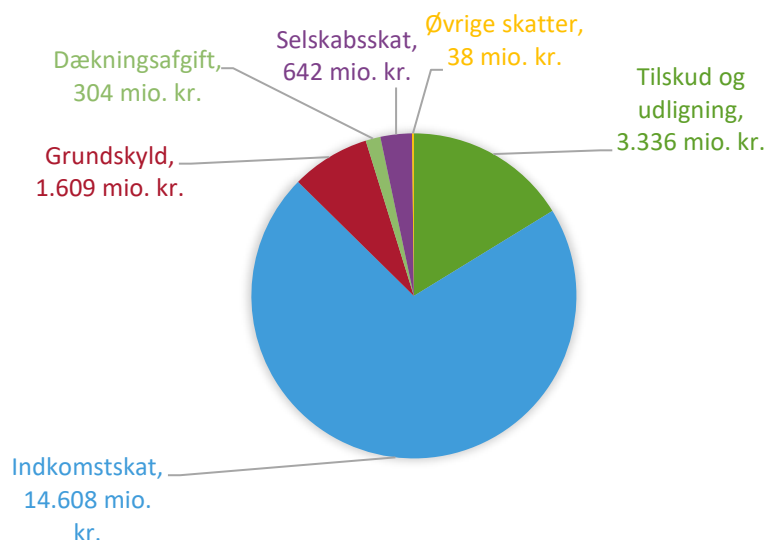
I budgettet for 2019 besluttede forligspartierne en række hensigtserklæringer, der skulle arbejdes med i løbet af 2019. En status på disse hensigtserklæringer fremgår af bilag 2 til årsberetningen. Bilaget viser, at størstedelen af hensigtserklæringerne er opfyldt (de har derfor fået en grøn smiley). De øvrige hensigtserklæringer er igangsat, men endnu ikke i mål (de har derfor fået en gul smiley). På en enkelt hensigtserklæring er der endnu ikke igangsat et arbejde (som derfor har fået en rød smiley).

Ressourcer

Indtægter

Aarhus Kommune havde i 2019 nettoindtægter på sammenlagt ca. 20,5 mia. kr. Fordelingen af indtægterne fremgår af nedenstående figur:

Aarhus Kommunes nettoindtægter i 2019, i alt 20.537 mio. kr.



Det fremgår af figuren, at de fleste af indtægterne kom fra indkomstskat samt tilskud og udligning fra staten. Indkomstskat udgjorde i 2019 14,6 mia. kr. svarende til 71% af de samlede indtægter, mens indtægterne fra tilskud og udligning udgjorde 3,3 mia. kr. svarende til 16% af de samlede indtægter.

De samlede skatteindtægter til Aarhus Kommune udgjorde i 2019 17,2 mia. kr.

Driftsudgifter

Aarhus Kommunes udgifter består af udgifter til drift samt udgifter til en række investeringer i fx infrastruktur, bygninger og vedligehold.

I budgettet for 2019 var der behov for at gennemføre besparelser på 181 mio. kr. i 2019 faldende til 151 mio. kr. i 2022 og frem. En del af disse besparelser foregik via effektiviseringer og investeringer i smartere løsninger. Til trods for besparelserne har Aarhus Kommune i 2019 samlet set brugt flere penge end i 2018. Væksten i befolkningen giver således både behov for, men også økonomisk mulighed for at bruge flere penge.

I 2019 havde Aarhus Kommune skattefinansierede nettodriftsudgifter på 19,8 mia. kr. Nettodriftsudgifter opgøres i henholdsvis serviceudgifter, overførselsudgifter og kommunal medfinansiering af sundhedsvæsenet.

Serviceudgifterne, der bl.a. er udgifter til skoler, børnehaver og ældrepleje udgjorde i 2019 68% af de samlede nettodriftsudgifter, mens overførselsudgifterne, der primært er offentlige forsørgelsesudgifter (fx dagpenge og førtidspension) udgjorde ca. 26% i 2019. Endeligt udgjorde kommunens medfinansiering af det regionale sundhedsvæsen ca. 6% af de kommunale nettodriftsudgifter i 2019.

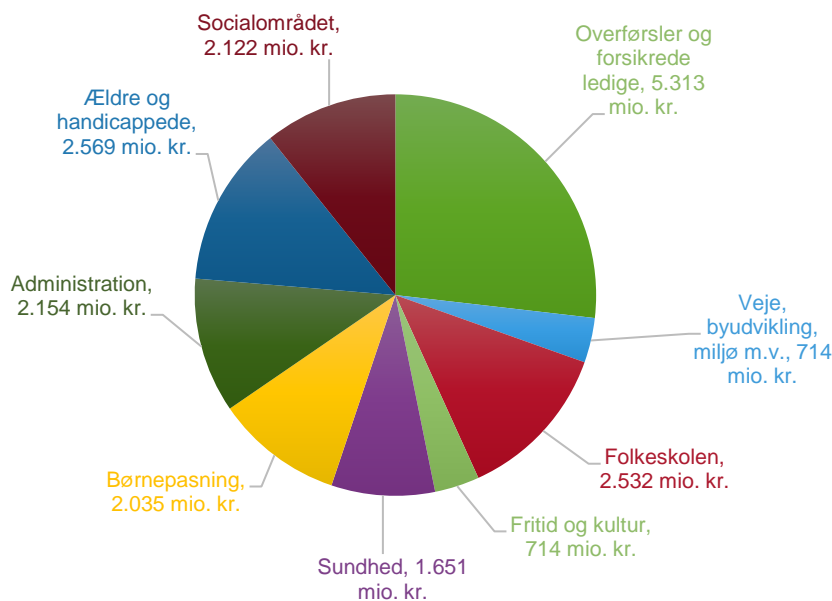
Udgifter pr. borger 2019

- Serviceudgifter pr. borger: 38.461 kr.
- Overførsler pr. borger: 15.182 kr.
- Aktivitetsbestemt medfinansiering pr. borger: 3.253 kr.
- Bruttoanlægsudgifter pr. borger (skattefinansieret) 3.070 kr.

Serviceammen, der angiver et loft over, hvor mange penge Aarhus Kommune måtte bruge på skoler, børnepasning, ældrepleje m.v., var i 2019 opgjort til 13.499 mio. kr. for Aarhus Kommune. I forhold til denne er der i 2019 brugt 39 mio. kr. mindre - svarende til en forskel på -0,3%.

I forhold til 2018 har Aarhus Kommune brugt flere penge på bl.a. det sociale område, ældreplejen, sundhedsudgifter samt forsørgelse af ledige og syge aarhusianere. Udgifterne til børnepasning og skoler har svaret til niveauet i 2018.

Aarhus Kommunes nettoudgifter i 2019, i alt 19.804 mio. kr.



Anlægsudgifter

Udgifterne til investeringer i infrastruktur, bygninger og vedligehold var i 2019 på 1.768 mio. kr. brutto, heraf 1.074 mio. kr. på det skattefinansierede område. Herfra skal trækkes en række indtægter fra bl.a. salg af byggegrunde, så de samlede nettoanlægsudgifter var på 99 mio. kr.

Anlægsrammen, der angiver et loft over, hvor mange penge Aarhus Kommune måtte bruge på investeringer i veje og bygninger m.v., var i 2019 opgjort til brutto 17,8 mia. kr. på landsplan. Aarhus Kommunes andel heraf blev fastsat til 1.254 mio. kr. I forhold til denne er der i 2019 brugt 179 mio. kr. mindre - svarende til en forskel på -14%.

I forbindelse med regnskab 2019 aflægges anlægsregnskaber for i alt 217 KB-bevillinger og anlægsarbejder, som er afsluttet i løbet af 2019. I forhold til de afsatte bevillinger til disse projekter på netto 1.288 mio. kr. kan der konstateres et overskud på 129 mio. kr., som overføres til forbrug i 2020 eller senere.

De væsentligste anlægsarbejder, som afsluttes i 2019, har været:

- **Udvidelse af tre kryds på Viborgvej:** Der er blevet bevilget 43,9 mio. kr. via MOVE-fonden til kapacitetsforbedringer i de mest belastede kryds

på Viborgvej på strækningen mellem E45 og Ringvejen. Forbruget har været 36,4 mio. kr.

- Kloakering af kolonihaver (2. etape): Der er brugt 38,8 mio. kr. Mindreforbruget på 0,8 mio. kr. overføres til 3. etape af kloakeringen af kolonihaver.
- Fjordsgades Forenings- og Fritidshus er blevet etableret ved at om-danne N.J.Fjordsgades Skole. I forbindelse med ombygning af skolen til foreningsformål blev adgangsforhold og flugtveje bl.a. opgraderet i form af ramper ved hoveddør, elevator og 2 gennemgående flugtvejstrappe. Der er brugt 31,4 mio. kr.
- Udvidelse af Skødstrup Skole og SFO. I projektet er skolens undervisnings- og SFO-kapacitet blevet udvidet, ligesom der er bygget nye faglokaler og etableret pædagogiske arbejdspladser. Der er brugt i alt 28,7 mio. kr.
- Sønderkovhus plejeboliger m.v.: Til plejeboliger, servicearealer m.v. er der brugt 26 mio. kr.
- Diverse renoveringer af kommunale bygninger: Der har været brugt 172 mio. kr., hvilket er 31 mio. kr. mere end bevilget. Merforbruget finansieres via mindreforbrug på KB-bevillingen i de kommende 5 år.
- Køb af Amtssygehusgrunden: 413 mio. kr.

Regnskabsresultat og -nøgletal

Samlet set viser regnskabet for 2019 et overskud på 316 mio. kr. Der var budgetteret med et overskud på 640 mio. kr. i 2019, så der er sket en samlet forværring på 324 mio. kr.

Forværringen skyldes alene, at der har været mindreindtægter på anlægsområdet på 298 mio. kr. som følge af tidsforskydninger mellem årene. Det er dermed ikke udtryk for et strukturelt problem.

I det samlede regnskabsresultat er der indeholdt et tab på beskæftigelsestilskuddet, der skal finansiere kommunens udgifter til forsikrede ledige, på foreløbigt 294 mio. kr. Herudover indeholder regnskabsresultatet også et massivt forbrug af opsparing på de decentraliserede områder. Fra regnskab 2018 til regnskab 2019 er opsparingen på de decentraliserede områder således faldet med 236 mio. kr. til 400 mio. kr. Afdelingerne har herved handlet, som byrådet har ønsket.

Regnskabsresultatet og afvigelsen i forhold til det budgetterede kan forklares ud fra følgende faktorer:

- Resultatet på driftsudgifterne viser, at udgifterne samlet set har været 25 mio. kr. mindre end budgetteret. Det skyldes bl.a., at der ikke har været behov for den afsatte reserve på 44 mio. kr. til serviceudgifter samt at der har været færre udgifter på de ikke-decentraliserede områder i Børn og Unge samt til danskundervisning af voksne udlændinge. Endeligt er der flere udgifter under finansielle tilskud end budgetteret, herunder til som følge af merindskud i Landsbyggefonden og indskud i Aarhus Lufthavn.
- I forhold til finansieringen er der færre indtægter fra generelle tilskud på 49 mio. kr. Det hænger sammen med en generel midtvejsregulering af tilskuddene, herunder især af beskæftigelsestilskuddet, der skal dække udgifterne til forsikrede ledige.
- Disse elementer giver et samlet resultat på driftsområdet, som er 25 mio. kr. dårligere end forudsat i budget 2019.

- På anlægsområdet er resultatet netto 298 mio. kr. dårligere end forudsat i budgettet. Dette skyldes i høj grad tidsforskydninger til 2020 og efterfølgende år af såvel anlægsudgifter som anlægsindtægter.
- Det samlede regnskabsresultat viser et overskud på 316 mio. kr. Selvom det er 324 mio. kr. dårligere end budgetteret, vurderes dette at være et fornuftigt resultat.

Mio. kr.	Regnskab	Budget	Afvigelse
Serviceudgifter	13.460	13.509	-49
+ Overførselsudgifter (inkl. forsikrede ledige)	5.313	5.341	-28
+ Aktivitetsbaseret medfinansiering af sundhedsvæsenet	1.138	1.117	21
+ Øvrige udgifter (herunder renter, finansielle tilskud m.v.)	150	119	31
Skattefinansierede driftsudgifter i alt	20.062	20.087	-25
Tilskud og udligning	3.277	3.326	-49
+ Skatter	17.200	17.200	0
Skattefinansierede indtægter i alt	20.477	20.527	-50
Resultat på de skattefinansierede driftsområder (indtægter - driftsudgifter)	415	440	-25
- De skattefinansierede anlægsområder (d.v.s. ekskl. takstfinansierede områder)	99	-199	298
Resultat på de skattefinansierede områder i alt	316	640	-324

Med regnskabet for 2019 er der samlet overført tidligere bevilgede midler til 2020 og frem på i alt 1.462 mio. kr. I selve regnskabet overføres der - på drift og anlæg i alt 64 mio. kr. Disse overførsler ligger ud over de overførsler, der allerede er foretaget i forbindelse med bl.a. forventet regnskab 2019 på i alt 1.397 mio. kr.

Tages der højde for tidsforskydninger samt opsparing på det decentraliserede område i forhold til det konstaterede resultat - et overskud på 324 mio. kr. - skønnes det, at regnskabet for 2019 medfører en forbedring på skønsmæssigt 60 mio. kr. i forhold til de forudsætninger, der lå til grund for budgettet for 2020.

Forbedringen skønnes primært som følge af en engangsgevinst, idet den statslige modregning af parkeringsafgifter er tidsforskudt et år i forhold til budgetteringen samt færre udgifter på især Børn og Unges ikke-decentraliserede områder vedr. friplads- og søskendetilskud samt tilskud til privatskoler. Endeligt har der i 2019 været en indtægt udover det forventede på kommunens salg af grunde.

Regnskabets betydning for den finansielle egenkapital

Med årets resultat kan den samlede egenkapital, som udover de finansielle aktiver også omfatter værdien af bygninger m.v., opgøres til 8.578 mio. kr. ultimo 2019. I løbet af 2019 er egenkapitalen faldet med 3.800 mio. kr. Dette skyldes primært selskabsgørelsen af AffaldVarme pr. 1. oktober 2019.

Den korrigerede finansielle egenkapital ultimo 2019 udgør heraf -3.372 mio. kr. Den korrigerede finansielle egenkapital er dermed forbedret med 270 mio. kr. i forhold til regnskabet for 2018. I forhold til det niveau for den finansielle egenkapital, som blev forudsat i budgettet for 2019, er der sket en forbedring på 344 mio. kr.

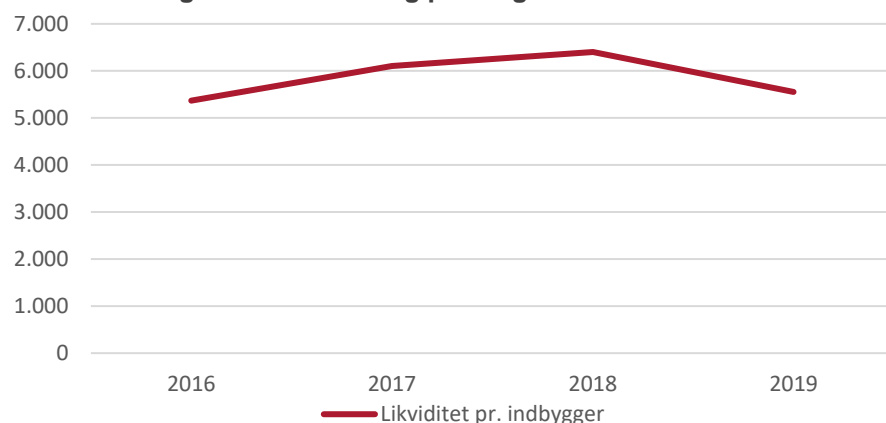
Mio. kr.	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ændring
Likviditet	-1.016	88	1.104
Pantebreve	290	73	-219
Tilgodehavender i alt	-726	161	887
Skattefinansieret langfristet gæld	-2.153	-3.036	-883
Forbrug af opsparing og korrektioner	-763	-496	267
Gæld i alt	-2.916	-3.532	-616
Korrigeret finansiel egenkapital	-3.642	-3.372	270

Regnskabets betydning for likviditeten

Likviditeten i Aarhus Kommune er fortsat tilfredsstillende. Ultimo 2019 er der en kassebeholdning på 1.072 mio. kr. svarende til 3.063 kr. pr. borger. Den gennemsnitlige kassebeholdning har været på 1.943 mio. kr. svarende til 5.552 kr. pr. borger. Den er dermed noget over byrådets mål for kassebeholdningen på 4.000 kr. pr. borger.

De seneste års udvikling i den gennemsnitlige kassebeholdning pr. borger er vist i efterfølgende figur.

Gennemsnitlig kassebeholdning pr. borger 2016-2019



Se mere om likviditeten i Aarhus Kommune [her](#).

Personale

I Aarhus Kommune var der i 2019 ansat 21.994 fuldtidsmedarbejdere (inkl. timelønnede). Flytning af opgaver mellem afdelinger påvirker fordelingen.

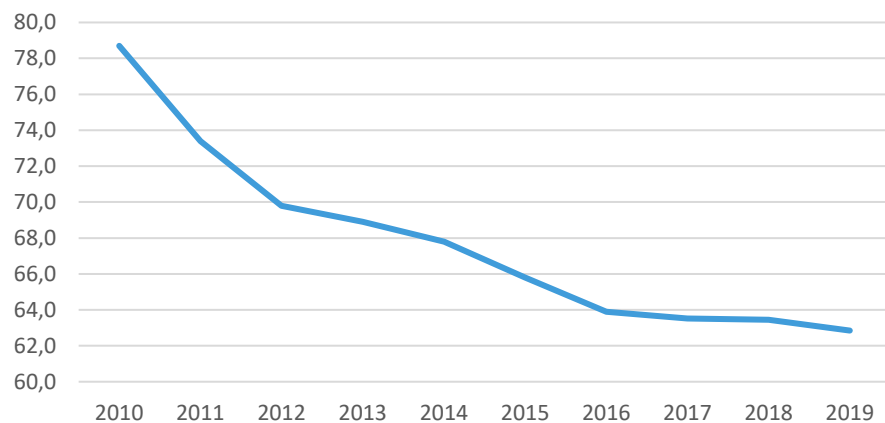
Antal fuldtidsansatte i Aarhus Kommune	2016	2017	2018	2019	Udvikling 2016-2019
Sociale Forhold og Beskæftigelse	4.429	4.478	4.529	4.451	22
Teknik og Miljø	1.252	1.230	1.226	1.211	-41
Sundhed og Omsorg	4.849	4.884	4.929	5.150	301
Kultur og Borgerservice	751	756	764	783	32
Børn og Unge	9.872	9.947	10.081	10.019	147
Borgmesterens Afdeling	305	331	376	381	77
I alt	21.456	21.626	21.905	21.994	538

Kilde: OPUS

Der var i 2019 538 flere fuldtidsmedarbejdere end i 2016.

Da der i samme periode er kommet flere borgere i Aarhus Kommune, betyder det, at andelen af medarbejdere i Aarhus Kommune pr. 1.000 borgere er faldet med ca. 1,1 medarbejdere i løbet af den 4-årige periode. I 2019 var der ansat 62,8 medarbejdere i Aarhus Kommune for hver 1.000 borgere. I 2010 var der ca. 79 ansatte for hver 1.000 borger.

Fuldtidsansatte pr. 1.000 borgere 2010-2019



Læs mere om personale i Aarhus Kommune [her](#).

Administration

- I 2019 var der 15,7 administrativt fuldtidsansatte pr. 1.000 borgere i Aarhus Kommune. Det er lidt højere end det landsgennemsnitlige niveau.
- I 2010 var der 17,6 administrativt fuldtidsansatte pr. 1.000 borgere.

Afdelingernes resultater og ressourcer



Børn og Unge

Det generelle billede i årsberetningen for 2019 er, at det går godt for langt de fleste børn og unge i Aarhus Kommune, men at der fortsat er en gruppe børn og unge, som har svagere forudsætninger for at lære, trives og udvikle sig.

Sprog

Ser vi på de mindste børns sproglige kompetencer, har 85,8 % af de 3-årige børn et alderssvarende sprog, hvilket er over budgetmålet på mindst 85 %. Det er ikke muligt at sammenligne resultaterne med tidligere år, da der er taget et revideret sprogvurderingsmateriale i brug. Ser vi nærmere på resultaterne, er der markant færre børn med dansk som andetsprog, som har et alderssvarende dansk sprog ved 3 år (46,8 %), sammenlignet med børn med dansk som modersmål (93,5 %).

Arbejdet med at udvikle børnenes sprog indgår som en naturlig del af det daglige arbejde i det enkelte dagtilbud. Det lokale sprogarbejde understøttes af indsatsen i Børn og Unge, som har til formål at udvikle og understøtte stærke sproglige læringsmiljøer i byens dagtilbud.

Indsatsen Børns Tidlige Sprog har fokus på, gennem aktionslæringsforløb for ledere og medarbejdere, at understøtte en høj kvalitet i interaktioner mellem børn og voksne og på at styrke de fysiske læringsmiljøer i dagtilbud. Indsatsen Investering i Børns Fremtid er rettet mod at styrke den sproglige udvikling i dagtilbud med mange børn med dansk som andetsprog.

Den forskningsbaserede indsats READ understøtter børns sproglige udvikling med afsæt i højt læsning/læsning. READ har i høj grad fokus på hjemmelæringsmiljøet og på forældrenes rolle i børns sproglige udvikling. Indsatsen er blevet udbredt til vuggestuen, så den nu er et tilbud fra 0 år til 6. klasse.

Arbejdet med at udvikle de sproglige læringsmiljøer understøttes også i regi af tale-hørekonsulenterne, der både kan understøtte i forhold til enkeltbørn og i forhold til sproglige læringsmiljøer for børnegrupper.

Ungdomsuddannelse

Ser vi på de ældste børns videre forløb efter folkeskolen, har 92,1 % af de unge påbegyndt en ungdomsuddannelse 15 mdr. efter afslutning af 9. eller 10. klasse. Det er under budgetmålet på mindst 95 % og en mindre tilbagegang i forhold til sidste år, hvor samme andel var 92,6 %. Der er lidt flere piger (93,6 %) end drenge (90,7 %), der påbegynder en ungdomsuddannelse.

Det primære arbejde med at styrke de unges overgang til ungdomsuddannelse foregår på den enkelte skole og i tæt samarbejde med Ungdommens Uddannelsesvejledning.

ORGANISATION

- Der er 10.019 fuldtidsansatte i Børn og Unge.
- Du kan læse mere om os [her](#).



På kommuneniveau vedtog byrådet medio 2019 den fælles ungehandlingsplan mellem Sociale Forhold og Beskæftigelse og Børn og Unge, med henblik på at styrke indsatserne og samarbejdet om unges overgang til uddannelse og beskæftigelse. Ungehandlingsplanen styrker både samarbejdet om unges uddannelsesparathed i udskolingen, samt samarbejdet om de unges fastholdelse i ungdomsuddannelse efter grundskolen. Med ungehandlingsplanen er der ligeledes truffet beslutning om, at alle elever i folkeskolens udskoling skal have et tilbud om erhvervspraktik.

I kompetenceudviklingsprojektet "Alle elever til folkeskolens prøver" arbejder Børn og Unge med at skabe optimale læringsmiljøer, hvor specialklasselevernes potentiale forløses bedst muligt. Målet er, at en større andel af elever i specialklasser og specialskoler i fremtiden vurderes uddannelsesparate og går til folkeskolens prøver for derefter at påbegynde en ungdomsuddannelse.

Ensomhed

Ser vi på elevernes oplevelse af ensomhed, svarer 5,9 % af eleverne i 4.-9. klasse, at de 'tit' eller 'meget tit' føler sig ensomme. Det er over budgetmålet på højst 5 % og en stigning i forhold til sidste skoleår, hvor samme andel var 4,9 %. Flere piger (7,4 %), end drenge (4,5 %) føler sig ensomme.

Opfølgningen på den årlige trivselsmåling blandt eleverne i folkeskolen foregår på den enkelte skole og i den enkelte klasse. Her arbejder skolerne blandt andet med at skabe elevtrivsel og gode læringsmiljøer, der kan forebygge ensomhed.

Fravær

Ser vi på elevernes fravær fra skolen, er det samlede gennemsnitlige fravær for alle folkeskolelever 5,6 %. Det er under budgetmålet på højst 6 % og på samme niveau som skoleåret før. Ser man nærmere på tallene, viser der sig en tendens til, at fraværet stiger med elevernes klassetrin, hvor fraværet er lavest i indskolingen (4,9 %) og højest i udskolingen (7,2 %). Der er desuden en markant forskel i fraværet mellem klassetyper, hvor fraværet er lavest blandt elever i almenklasser (5,5 %) og højest blandt elever i specialklasser og specialskoler (11,0 %).

Det primære arbejde med elevernes fremmøde foregår på den enkelte skole, blandt andet gennem arbejdet med at skabe attraktive læringsmiljøer. I Børn og Unge er der desuden igangsat en udviklingsproces med fokus på læringsmiljøer, motivation og styrket systematik ift. opfølgning på elevfravær. Derudover har Børn og Unge og Sociale Forhold og Beskæftigelse i fællesskab igangsat et udviklingsarbejde, hvor fokus er på samarbejdet om de elever, der af forskellige årsager har svært ved at komme i skole. Formålet er at styrke den fælles indsats, så der sikres en sammenhængende indsats for disse elever og deres forældre. Arbejdet omfatter bl.a., et fornyet fokus på netværksmødet og underretningen som samarbejdsformer og en klar rolle- og ansvarsfordeling. Desuden vil der være et særskilt fokus på de nye nationale regler om ulovligt fravær.

Børn og Unge har desuden iværksat flere konkrete indsats, som fokuserer på at nedbringe det opmærksomhedskrævende fravær, fx Back2School, som er blevet permanentgjort med budgetforliget for 2020. Back2School består af en psykologisk intervention, som baserer sig på en fast model for arbejdet med skolefravær samt principper fra kognitiv adfærdsterapi.



Back2School har vist gode resultater i forhold til nedbringelse af fravær, og de deltagende børn har oplevet en væsentlig bedring i forhold til angst og depression.

I projektet Fremskudt børnepsykiatri er der også fokus på at hjælpe børn og unge med angst og depression - en målgruppe som ofte også kan have meget skolefravær. I projektet vil et team bestående af kommunale psykologer, læger, familierådgivere og -behandlere, med faglig sparring fra børnepsykiatrisk afdeling på Aarhus Universitetshospital, undervise og vejlede børn, forældre og fagprofessionelle i at afhjælpe symptomer på lettere angst og depression.



Overvægt

Ser vi på forekomsten af overvægt blandt de aarhusianske skoleelever, er 14,9 % af eleverne i 0., 6. og 9. klasse overvægtige. Det er under budgetmålet på højst 15 % og et fald i forhold til sidste skoleår, hvor samme andel var 15,3 %. Det er et positivt brud med en tendens, hvor der ellers over en årrække har været en kontinuerlig, svag stigning i forekomsten af overvægt. Lidt flere piger (15,7 %) end drenge (14,1 %) er overvægtige. Kønsforskellen er størst i 0. klasse og mindskes senere hen i skoleforløbet.

I skoleårene 2019/20 og 2020/21 udvides Skolesundhedsplejens eksisterende overvægtsindsats i to af de fem Børn og Unge-distrikter fra at være et tilbud til svært overvægtige børn i indskolingen (med BMI over 30) til at omfatte overvægtige børn op til 6. klasse (med BMI over 27). Indsatsen er en del af projektet Investeringer i Sundhed og omfatter distrikt Vest og Syd, så det bliver muligt at vurdere effekten af indsatsen i forhold til den eksisterende overvægtsindsats i de øvrige distrikter.

Sammenfatning på mål

Samlet set og på tværs af de fem budgetindikatorer går det generelt rigtig godt for langt størstedelen af de aarhusianske børn og unge, og Børn og Unges indsats virker for de fleste. Der er dog fortsat en velkendt udfordring i forhold til at mindske betydningen af børnene og de unges sociale baggrund. På tværs af 0-18-årsområdet er der forskellige mindre grupper af børn og unge, som oplever udfordringer i forhold til deres faglige udvikling, trivsel og deltagelse i fællesskaber.

Særlige indsatsområder






Som supplement til de overordnede politiske effektmål har Børn og Unge arbejdet særligt fokuseret med nedenstående særlige indsatsområde om vækst.

Vækst

Befolkningen i Aarhus vokser, og i takt med at byrådets mål om byfortætning og udbygning med flere boliger og arbejdspladser udmøntes, kommer der flere aarhusianere og også flere børn og unge, der har behov for pasning og et sted at gå i skole. Med budget 2019 besluttede byrådet derfor, at Børn og Unge skulle udarbejde en udredning af behov for udvidelse af skolekapaciteten og idrætsfaciliteter og samlingssteder. Børn og Unge-udvalget blev den 10. april 2019 orienteret om delresultaterne heraf i forbindelse med Børn og Unge-udvalgets temadrøftelse om anlæg med fokus på behov for mere skolekapacitet. Efterfølgende blev Børn og Unge-udvalget den 21. august 2019 præsenteret for status på kapacitetsanalysen for skolerne.

Med budget 2020 har byrådet besluttet, at Børn og Unge skal udarbejde en analyse af udvidelse af skolekapacitet og idrætsfaciliteter, som skal præ-senteres i forbindelse med byrådets anlægsseminar. Analysen skal ind-drage bidrag fra andre magistratsafdelinger. Op til byrådets anlægsseminar den 12. maj udarbejder Børn og Unge derfor en samlet kapacitetsrapport, som beskriver kapacitetsudfordringer for skoler, dagtilbud og idræt med bi-drag fra andre magistratsafdelinger.

MÅL

Børn og Unge	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Mål opfyldt
Læring og udvikling					
- Mindst 85 % af de 3-årige børn skal have et alderssvarende sprog* (%)	-	-	≥ 85	85,8	
- Mindst 95 % af eleverne skal påbegynde en ungdomsuddan-nelse 15 mdr. efter definitivt afsluttet folkeskole (%)	90,6	92,6	≥ 95	92,1	
Fællesskaber					
- Højst 5 % eleverne må opleve ensomhed (alle elever i 4.-9. klasse under ét) (%)	5,0	4,9	≤ 5	5,9	
Sundhed og trivsel					
- Elevernes samlede gennemsnitlige fravær skal være under 6 % (alle elever i 0.-10. klasse under ét) (%)	5,4	5,6	< 6	5,6	
- Højst 15 % af eleverne må være overvægtige (alle elever i 0., 6. og 9. klasse under ét) (%)	15,1	15,3	≤ 15	14,9	

*Talesproglige færdigheder for børn i alderen 2 år og 9 mdr. til 3 år og 4 mdr. Der er ingen historiske tal pga. overgang til nyt sprogvurderings-materiale.

YDELSER

Børn og Unges ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstå-ende skema er der aktivitets- og produktivitetstal fordelt på disse områder.

Aktivitets- og produktivitetstal for Børn og Unge

Aktivitets- og produktivitetstal	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Regnskab 2019
Integrerede institutioner 0-2 år (antal børn)	6.456	7.012	7.164	7.206
Integrerede institutioner 3-5 år (antal børn)	10.951	10.797	10.784	11.034
Dagpleje 0-2 år (antal børn)	892	884	841	779
Dagpleje 3-5 år (antal børn)	66	47	45	38
Frit-valg (antal børn)	206	218	239	294
SFO (antal børn)	13.364	12.264	11.231	11.101
Skole (antal elever)	27.646	27.575	27.697	29.021
Sundhedsplejen (Antal hjemmebesøg)	27.255	27.239	26.759	28.286
Tandplejen (Antal 0-17-årige som har fået tilbudt tandbehandling)	62.929	63.062	63.728	63.879
Antal elever pr. lærer	12,6	12,7	12,8	12,9

Generelt har der været en stabil udvikling i antallet af ydelser jf. ovenstå-ende tabel. Der ses et mindre fald i antal børn i SFO fra 2017 til 2018, hvil-ket skyldes, at 4. klasse SFO blev afskaffet pr. august 2017. Ændringen slog fuldt ud igennem i 2018.

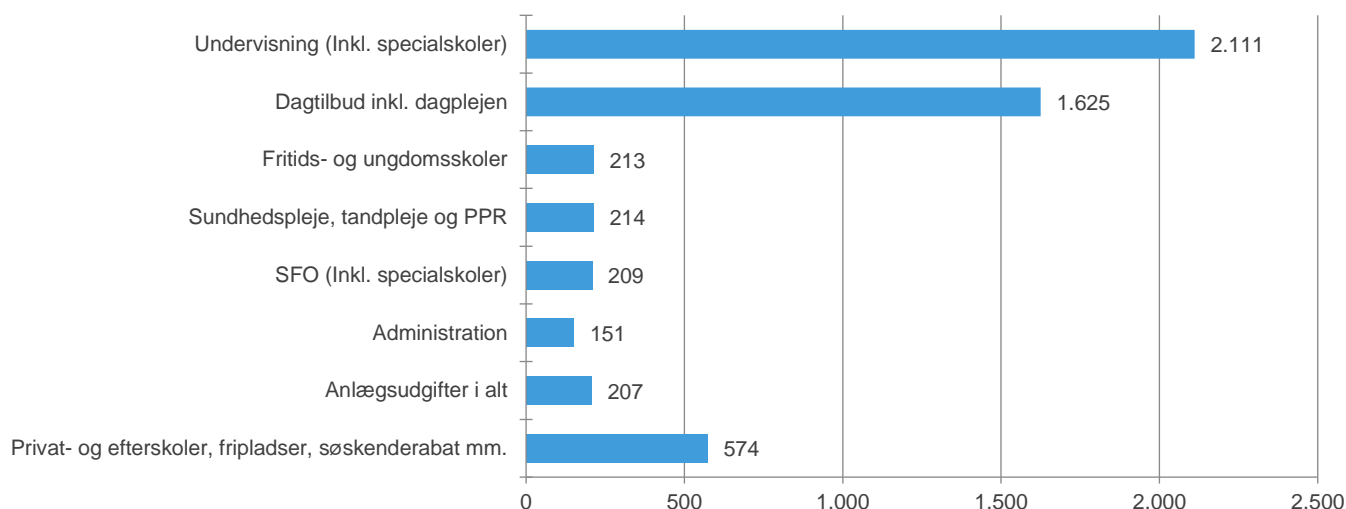
Stigningen i antal hjemmebesøg for Sundhedsplejen forklares med registre-ringspraksis, idet nogle aktivitetstyper, som ikke var med i 2018, er medta-get i 2019.

ØKONOMI

Børn og Unge har brugt i alt ca. 6,4 mia. kr. i 2019. Nogle af pengene - ca. 1,1 mia. kr. - kommer primært via forældrebetaling, og derved udgør de egentlige kommunale udgifter på området ca. 5,3 mia. kr. De fleste af pengene - ca. 5,1 mia. kr. - går til indsatser og service til borgerne (driftsudgifter). Kun en mindre del (206 mio. kr.) finansierer investeringer i fx dagtilbud og skoler (anlægsudgifter).

I figuren nedenfor fremgår det, hvordan nettoudgifterne er fordelt på de enkelte områder i afdelingen:

REGNSKAB 2019



I tabellen nedenfor er dette års regnskab sammenlignet med de sidste to års regnskab. Samlet set for Børn og Unge er der for regnskab 2019 et mindreforbrug i forhold til oprindeligt budget. Oprindeligt budget indeholder budgetlagt opsparing på 159 mio. kr. og er dermed højere end rammen. Samlet set bruger Børn og Unge mere end rammen, og derfor nedbringes opsparingen.

- Dagtilbuddene har halveret deres samlede opsparing og brugt i alt 14 mio. kr. Mindreforbruget på 107 mio. kr. jf. tabellen nedenfor skyldes primært, at der har været en mindre stigning i antal børn end forventet i budgetmodellen. Dermed er rammen blevet nedjusteret med 33 mio. kr. som følge af en lavere stigning i antal børn end forudsat i befolkningsprognosen samt opsparing, der er tidsforskudt til kommende budgetår.
- Skolerne har brugt 7 mio. kr. af deres opsparing i 2019. Skolerne oplever fortsat en stigning i antal specialklasseelever. Ligesom sidste år har der centralt været et merforbrug på kørsel. Merforbruget er på ca. 10 mio. kr.
- I Sundhedsplejen opleves udfordringer med at rekruttere sundhedsplejersker, og området har derfor et mindreforbrug på grund af vakancer
- På administrationsområdet er der et merforbrug i forhold til oprindeligt budget. Efter at oprindeligt budget blev fastlagt, har der været en del yderligere projekter med budgetlagt opsparing.

Områder, mio. kr.	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse (R-B 2019)
Dagtilbud inkl. dagplejen	1.567	1.648	1.732	1.625	-107
Undervisning (Inkl. specialskoler)	2.094	2.123	2.073	2.111	38
SFO (Inkl. specialskoler)	211	210	223	209	-15
Fritids- og ungdomsskoler	204	215	221	213	-8
Sundhedspleje, tandpleje og PPR	197	213	223	214	-10
Administration	137	136	133	151	18
Decentraliserede driftsområder i alt	4.411	4.544	4.607	4.524	-83
Privat- og efterskoler, fripladser, søskenderabat m.m.	565	577	600	574	-27
Driftsudgifter i alt	4.976	5.122	5.207	5.097	-110
Decentraliseret anlæg	54	27	53	42	-11
Ikke-decentraliseret anlæg	226	247	229	165	-64
Anlægsudgifter i alt	280	274	282	207	-75

Årets resultat og opsparing

Regnskabet for 2019 betyder, at årets resultat på det decentraliserede område i Børn og Unge viser et underskud på 69 mio. kr. i forhold til ultimorammen (uden saldokorrekationer).

Årets resultat på det decentraliserede område

	Mio. kr.
Årets resultat 2019 ¹⁾	-69

Note 1) + = overskud, - = underskud

Som følge af ændrede forudsætninger har der samtidig været en række korrektioner til opsparingen, så den endelige brug af opsparing i Børn og Unge fra 2018 til 2019 har været på 88 mio. kr. Den samlede opsparing i Børn og Unge er dermed 221 mio. kr. ultimo 2019. Det svarer til 4,96 % af Børn og Unges forbrugsmulighed på 4,5 mia. kr.

Opsparing

	Mio. kr.
Opsparing ultimo 2018	309
Årets resultat 2019	-69
Korrektioner til opsparingen 2019 i alt	-19
Opsparing ultimo 2019	221
- heraf decentralt på institutionsniveau	94
- heraf større eksternt finansierede projekter	16
- heraf centrale og tværgående midler (forvaltninger og puljer)	111

Sociale Forhold og Beskæftigelse

Visionen for Aarhus er, at Aarhus skal være en god by for alle. Sociale Forhold og Beskæftigelse arbejder på, at flere aarhusianere mestrer deres eget liv, tager aktiv del i samfundet og bliver selvforsørgende. For langt de fleste går det gode liv gennem uddannelse og job.

Derfor hjælper vi børn, unge og voksne, når de har brug for støtte og hjælp til at komme videre i livet. Det kan være på grund af handicap, familie-problemer, psykisk sygdom, misbrugsproblemer, hjemløshed eller andre sociale udfordringer. Samtidig hjælper vi borgere i uddannelse og job, og vi bidrager til, at virksomhederne får den arbejdskraft, som de har brug for. I 2019 var vi samlet set i kontakt med over 82.000 borgere.

Job som virkningsfuld social indsats

Under overskriften "Borgernes MSB" er Socialforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen den 1. august 2019 lagt sammen til en enhedsforvaltning. Vi arbejder i endnu højere grad på tværs af social- og beskæftigelsesområdet, fordi det tværfaglige samarbejde giver værdi for borgerne. Det styrker indsatserne for borgere med komplekse udfordringer, fx udsatte unge eller voksne med psykiske lidelser der har brug for social støtte og samtidig har behov for hjælp til at komme i uddannelse eller job. Det sker med afsæt i borgernes individuelle ønsker og behov. Vi fokuserer på at bringe borgernes egne ressourcer i spil i tæt samarbejde med netværk, civilsamfund og frivillige. Borgerne skal opleve enkle forløb og effektive løsninger, der hænger sammen.

Så mange unge som muligt skal i uddannelse og job. Målet om, at alle skal være i gang med en uddannelse eller uddannelsesrettet aktivitet 15 måneder efter afgang fra grundskolen, er så godt som indfriet, idet 99 % er i gang. Flere borgere med ikke-vestlig baggrund er i job, og derfor er andelen af borgere med ikke-vestlig baggrund på offentlig forsørgelse faldet. Stærke partnerskaber med virksomhederne er med til at hjælpe flere borgere til at få fodfæste på arbejdsmarkedet. Det vedvarende og intensiverende fokus på samarbejde med virksomhederne har medført en stigning fra 2018 til 2019 på næsten 30 % i antallet af virksomheder, som jobcentret er i kontakt med, og der er igangsat betydeligt flere virksomhedsrettede aktiviteter.

Sociale indsatser til borgere med handicap, udsathed eller psykisk sygdom skal styrke borgernes evne til at mestre eget liv ved at sætte fokus på deres læring og selvforsørgelse, netværk og medborgerskab samt personlige udvikling. Målet er, at borgere med sociale udfordringer udnytter deres evner og kommer så tæt på selvforsørgelse som muligt. Alle borgere skal have mulighed for at være en del af sociale fællesskaber. Alle kan udvikle sig med udgangspunkt i egne drømme og ressourcer. Derfor følger vi, om udsatte og borgere med handicap og psykisk sygdom når deres egne mål for indsatsen eller har fremgang. Regnskab 2019 viser, at andelen med progression på socialområdet er faldet siden 2018 på alle tre indikatorer. Det skyldes, at langt flere voksne nu indgår i opgørelserne, mens regnskab 2018 primært byggede på effekten for børn og unge, der i højere grad opnår progression end voksne.

ORGANISATION

- Der er 4.451 fuldtidsansatte i Sociale Forhold og Beskæftigelse.
- Du kan læse mere om os [her](#).



Økonomiske udfordringer

Sociale Forhold og Beskæftigelse står overfor betydelige økonomiske udfordringer, hvor udgifterne overstiger den økonomiske ramme. Særligt på socialområdet er økonomien under pres, fordi stadig flere borgere har brug for specialiseret støtte og mere komplekse indsatser. Derfor er det nødvendigt at bremse op, og der er vedtaget en plan for at skabe balance allerede i 2020, så udgifterne kan rummes indenfor den økonomi, som byrådet har givet.

Særlige indsatsområder

Sociale Forhold og Beskæftigelse har fokus på at understøtte læring, uddannelse og arbejde blandt sårbare borgere med sociale indsatser. For børn og unge er der således igangsat flere tiltag, der skal styrke læsning og skolegang blandt anbragte børn og unge. I samarbejde med Børn og Unge er der fokus på at styre unges overgang mellem skoletilbud, nedbringe skolefravær og hjælpe unge ikke-uddannelsesparate med at blive klar til uddannelse.



Samtidig arbejdes der på at sikre uddannelse og arbejde til voksne med særlige behov på grund af deres handicap eller psykiske sygdom. Alle, som kan bidrage til fællesskabet, skal have muligheden. Det sker gennem særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse, job på særlige vilkår (fx fleksjob eller småjobs til udsatte borgere), øvebaner der klæder borgerne på til at begå sig på arbejdsmarkedet og tilbud om håndholdt virksomhedsrettet indsats. Ligeledes udbydes Peeruddannelse, så borgere med levet erfaring med psykisk sygdom og recovery kan støtte andre i lignende situationer.

MÅL

Sociale Forhold og Beskæftigelse	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Mål opfyldt
Flere unge skal i uddannelse og job					
- Alle unge skal være i gang med en uddannelse eller uddannelsesrettet aktivitet 15 mdr. efter afgang fra grundskolen (%)	99	98	100	99*	☹️
Flere borgere med ikke-vestlig baggrund skal i job					
- Andelen af borgere med ikke-vestlig baggrund, som er på offentlig forsørgelse, skal falde med 5% (%)	34,9	35,4	33,2	32,4	😊
Stærkere partnerskaber med virksomhederne					
- Antallet af virksomhedsrettede aktiviteter skal stige med 10%**	12.758	11.926	14.034	12.953	☹️
Læring og selvforsørgelse					
- Andel børn og voksne på socialområdet, der når deres mål / har fremgang afreporteres*** (%)	-	59	Måltal ikke fastsat	52	
Netværk og medborgerskab					
- Andel børn og voksne på socialområdet, der når deres mål / har fremgang afreporteres*** (%)	-	56	Måltal ikke fastsat	44	
Personlig udvikling					
- Andel børn og voksne, der når deres mål / har fremgang afreporteres*** (%)	-	53	Måltal ikke fastsat	49	

Noter:

* Målet kan aldrig indfries 100%, da der altid er ca. 50-80 unge, som Ungdommens Uddannelsesvejledning ikke har kontakt til. Målet adskiller sig fra et næsten tilsvarende mål om ungdomsuddannelse i Børn og Unge. Privatskoleelever og andre uddannelsesrettede aktiviteter er inkluderet i dette mål.

** Virksomhedsrettede aktiviteter omfatter virksomhedspraktikker, job med løntilskud mv. Formidling af ledige til ordinære job (2.233 i 2019) indgår ikke i målopgørelsen.

*** På socialområdet samarbejder borgere og medarbejdere om borgernes egne mål i vedkommendes handleplan. Herefter samles resultaterne til overordnede resultater for, hvor stor andel der når deres personlige mål eller har fremgang. Da målene er nye, er der ikke regnskabsresultater fra 2017, og der er ikke fastsat succeskriterier for 2019. Regnskab 2018 dækker primært udsatte børn og unge, børn og unge med handicap og kun i mindre grad voksne med handicap. Regnskab 2019 dækker forsat alle børn og unge med sociale foranstaltninger, men stadig flere voksne med handicap og psykisk sygdom indgår nu i opgørelserne.

YDELSER

Sociale Forhold og Beskæftigelses ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstående skema er der aktivitetsstal fordelt på disse områder.

Aktivitets- og produktivitetstal for Sociale Forhold og Beskæftigelse

Aktivitets- og produktivitetstal	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Regnskab 2019
Sociale indsatser				
- Antal børn og unge i døgntilbud*	606	597	566	531
- Antal forebyggende og øvrige tilbud til børn, unge og familier	2.325	2.425	2.588	2.584
- Antal voksne borgere i botilbud	1.300	1.321	1.338	1.406
- Antal bostøtte til voksne i eget hjem	2.253	2.330	2.552	2.675
- Antal voksne borgere i dagtilbud	1.326	1.287	1.481	1.348
Beskæftigelsesrettede indsatser				
- Fuldtidspersoner på overførselsindkomst ekskl. efterløn	40.594	39.930	39.539	40.036
- Andel på overførselsindkomst i pct. af befolkningen 18-65 år (%)	18,1	17,4	17,0	17,0
- Antal unikke aktiveringsforløb	34.655	33.769	33.282	33.400
- Antal unikke personer med mentorstøtte	2.861	2.870	2.849	2.711
- Antal virksomheder, som Jobcentret er i kontakt med	5.980	6.711	6.789	8.747

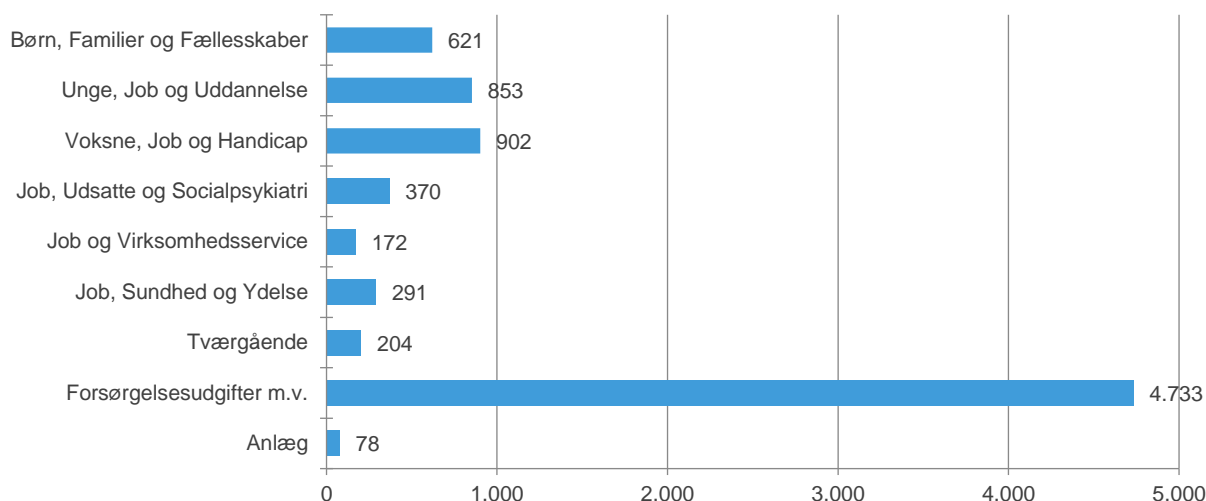
Note: Opgørelsen viser helårspersoner / fuldtidspersoner med undtagelse af aktiveringsforløb, mentorstøtte og virksomheder, der er beregnet som unikke borgere og virksomheder. Tallene for de beskæftigelsesrettede indsatser opdateres bagud i tid ifm. efterregistreringer. Tallene for tidligere år svarer derfor ikke nødvendigvis til tidligere regnskabstal. * Tallet er eksklusiv sikrede døgninstitutioner.

ØKONOMI

Sociale Forhold og Beskæftigelse har brugt i alt ca. 10,3 mia. kr. i 2019. Nogle af pengene - ca. 2,1 mia. kr. - finansieres af staten via refusioner, og derved udgør de kommunale nettoudgifter på området ca. 8,2 mia. kr. De fleste af pengene - ca. 8,1 mia. kr. - går til forsørgelse, indsatser og service til borgerne (driftsudgifter). Kun en mindre del (78 mio. kr.) finansierer investeringer i fx. bygninger (anlægsudgifter).

I figuren nedenfor fremgår det, hvordan nettoudgifterne er fordelt på de enkelte områder i afdelingen:

Regnskab 2019



Note: Forsørgelsesudgifter m.v. dækker over forsørgelsesudgifter, danskundervisning og aktivitetsbestemt medfinansiering af regionale udgifter til psykiatrien, objektiv finansiering af døgninstitutioner og drift af almene boliger med tilknyttet bostøtte.

Sociale Forhold og Beskæftigelse har i 2019 samlet haft mindredgifter på 40 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget på 8.186 mio. kr. Afvigelsen dækker over forskellige resultater på henholdsvis det decentraliserede og det ikke decentraliserede område.

På det decentraliserede område har der været en samlet merudgift på 92 mio.kr. i forhold til oprindeligt budget på 3.321 mio. kr. Hovedforklaringen er de økonomiske udfordringer på socialområdet.

Resultatet er et udtryk for, at der er en strukturel ubalance i Sociale Forhold og Beskæftigelses decentraliserede økonomi ved udgangen af regnskabsåret 2019. Presset er særligt stort på voksenområderne. Der er blandt andet gennem de senere år sket en række forandringer på det psykiatriske område. Dels er der en stigende aktivitet som følge af, at flere borgere bliver diagnosticeret med psykiske lidelser og dels en større kompleksitet og øget støttebehov hos den enkelte borger. I Aarhus opleves der desuden et stigende antal hjemløse og borgere i risiko for hjemløshed. Særligt er der en udfordring i forhold til et stigende antal unge hjemløse. Også på området for voksne med handicap opleves stigende behov.

Udfordringerne på socialområdet bunder i, at tilgangen af borgere med behov for hjælp og støtte overstiger den generelle befolkningstilvækst. Samtidig er borgernes udfordringer mere komplekse end tidligere. Tendenser der også ses på landsplan, og som understøttes af analyser/afdækninger fra såvel KL som VIVE. Der er med økonomiaftalen for 2020 mellem Regeringen og KL aftalt, at bevæggrundene for aktivitetsstigningen på socialområdet skal afdækkes. Samtidig skal det undersøges, om der er behov for at give kommunerne bedre lovgivningsmæssige rammer for at arbejde forebyggende.

I forbindelse med budgetforliget for 2020 blev de økonomiske udfordringer på det specialiserede socialområde italesat. I forliget blev der afsat yderligere ressourcer til det sociale område i 2020 og frem. Det var samtidig forligspartiernes forventning, at der fremadrettet kan genskabes og fastholdes balance på området. En handleplan for sikring af balance skulle udarbejdes og forelægges byrådet primo 2020.

Den 18. februar 2020 indgik partierne bag budgetforliget for 2020 en aftale der tilførte ressourcer til området, men som samlet set indebærer omkostningsreduktioner i afdelingens budget for cirka 45 mio. kr. i 2020 og 50 mio. kr. fra 2021 og frem.

Merudgifterne på det decentraliserede område skyldes derudover, at de økonomiske konsekvenser af Erhvervspakken på beskæftigelsesområdet ikke var indregnet i oprindeligt budget. De økonomiske udfordringer på beskæftigelsesområdet, som bl.a. er fremkommet med Erhvervspakken, forventes løst over en kortere årrække ved anvendelse af opsparring fra tidligere år, og en øget satsning på det virksomhedsvendte arbejde. Der må i øvrigt forventes tilpasninger på integrationsområdet hvor antallet af borgere i integrationsprogrammet falder.

På de ikke-decentraliserede områder er der samlede mindreudgifter på 132 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget på 4.865 mio. kr. svarende til 2,7%.

En del af forklaringen (30 mio. kr.) skyldes mindreudgifter på danskundervisning. Afgivelsen skyldes konsekvenserne af nyt udbud med lavere priser samt lovændringer ift. indførelse af gebyr på danskundervisning for studerende og arbejdskraftindvandrere.

Den øvrige del af forklaringen skyldes afvigelser i forudsætningerne på forsørgelsesbudgetterne i forhold til aktivitet, gennemsnitspriser og refusionsprocenter samt at der i forbindelse med målet om 3.000 færre på offentlig forsørgelse blev anlagt et konservativt skøn for gevinsten, idet der blev forudsat en relativt stor modregning i reguleringen af overførslerne. Afgivelsen kan således blandt andet opfattes som udtryk for en bedre økonomisk effekt af investeringsmodellerne end forudsat.

I tabellen nedenfor er dette års regnskab sammenlignet med de sidste to års regnskab.

Områder, mio. kr.	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse (R-B 2019)
Børn, Familier og Fællesskaber	-	-	-	621	-
Unge, Job og Uddannelse	-	-	-	853	-
Voksne, Job og Handicap	-	-	-	902	-
Job, Udsatte og Socialpsykiatri	-	-	-	370	-
Job og Virksomhedsservice	-	-	-	172	-
Job, Sundhed og Ydelse	-	-	-	291	-
Tværgående	-	-	-	204	-
Decentraliserede driftsområder i alt	3.171	3.254	3.321	3.413	92
Ikke-decentraliserede driftsområder i alt	4.530	4.514	4.865	4.733	-132
Driftsudgifter i alt	7.701	7.768	8.186	8.146	-40
Anlægsudgifter i alt	39	42	81	78	-3

Note: På grund af organisationsændringen den 1. august 2019 mangler der regnskabstal og oprindeligt budget for de seks nye driftsområder for 2017, 2018 og 2019.

Årets resultat og opsparing

Regnskabet for 2019 betyder, at årets resultat på det decentraliserede område i Sociale Forhold og Beskæftigelse viser et underskud på 76 mio. kr.

Årets resultat på det decentraliserede område

	Mio. kr.
Årets resultat 2019 ¹⁾	- 76

Note 1) + = overskud, - = underskud

Som følge af ændrede forudsætninger har der samtidig været en række korrektioner til opsparingen, så den endelige brug af opsparing i Sociale Forhold og Beskæftigelse fra 2018 til 2019 har været på 155 mio. kr. Den samlede gæld i Sociale Forhold og Beskæftigelse er dermed 40 mio. kr. ultimo 2019. Det svarer til 1,2 % af Sociale Forhold og Beskæftigelses forbrugsmulighed på 3,3 mia. kr.

Opsparing

	Mio. kr.
Opsparing ultimo 2018	115
Årets resultat 2019	-76
Samlede korrektioner til opsparing	-79
Opsparing ultimo 2019	-40
- heraf decentralt på institutionsniveau	-112
- heraf større eksternt finansierede projekter	6
- heraf centrale og tværgående midler (stabe og puljer)	66

Sundhed og Omsorg

Borgerne i Aarhus Kommune skal leve gode og værdige liv, præget af sundhed og trivsel, fællesskab og medborgerskab. Det gælder også de ældre, som skal opleve at have magten over eget liv og være så selvhjulpne som muligt.

Sundhed og Omsorgs mål og indsatser for at indfri disse ambitioner følger visionerne i 'Aarhus - en god by for alle' samt Aarhus Kommunes Sundhedspolitik, Værdighedspolitik og Medborgerskabspolitik. Desuden tager mål og indsatser afsæt i afdelingens strategi - herunder især de borgervendte ledetråde 'Vi holder borgerne væk', 'Al magt til borgerne' og 'Vi er sammen med borgerne'.

Samtidig er en stadig bedre og mere effektiv anvendelse af afdelingens ressourcer en forudsætning for at kunne imødekomme de aktuelle og kommende udfordringer på ældre- og sundhedsområdet, jf. det overordnede billede, der tegner sig i regnskabet for 2019:

Sundhed og trivsel - 'Hjælp mig, så jeg kan klare mig selv'

Sundhedspolitikens visioner og Aarhusmålet vedr. borgernes sundhed og trivsel svarer internt i Sundhed og Omsorg til effektmålet 'Hjælp mig, så jeg kan klare mig selv' og ledetråden 'Vi holder borgerne væk'.

Målet belyses for det første med andelen af borgere over 65 år, der kan klare sig uden hjælp fra kommunen. I 2019 er der sket en svag stigning i andelen af ældre, der kan klare sig selv - fra 88,2 % i 2017 og 2018 til 88,5 % i 2019. Det hænger bl.a. sammen med den demografiske udvikling, som viser, at antallet af borgere over 65 år er vokset med 1.237 borgere fra 2018 til 2019, mens gruppen over 85 år - dvs. de ældste ældre, hvoraf flest har brug for mest hjælp - kun er vokset med 46 borgere fra 2018 til 2019.

For det andet belyses målet med andelen af borgere i hjemmepleje og plejehjem med et godt selv vurderet helbred. Under det samlede gennemsnit, der er vist i måltabellen nedenfor, er det især værd at bemærke, at der blandt borgere, der modtager hjemmepleje i 2019, kun er 39 %, som har et godt selv vurderet helbred - et lille fald fra de 42 % i 2017 og 2018. Dette kan hænge sammen med, at borgere i dag udskrives tidligere fra sygehus og generelt bor længere tid i egen bolig - selvom helbredet ikke nødvendigvis er bedre og man lever med et sammensat sygdomsbillede. Dette kan medføre, at målet er svært at leve op til.

Disse bevægelser skal ses i sammenhæng med udviklingen i aarhusianernes middellevetid og i gennemsnitsalderen blandt borgere over 65: Der bliver flere ældre og de lever i gennemsnit længere - også med kroniske sygdomme. Desuden kan vi i Aarhusmålene se en betydelig ulighed i borgernes sundhed.

Samtidig forandrer den kommunale sundhedsopgave sig. Hospitalernes ændrede praksis med kortere indlæggelsestider og hurtigere udskrivning afstedkommer et pres på det nære sundhedsvæsen. Det afspejles bl.a. i en presset økonomi i lokalområdernes sundhedsenheder samt i det forventede behov for korttidspladser. Styrkelsen af det nære sundhedsvæsen, samt generel sundhedsfremme og forebyggelse er derfor afgørende.

ORGANISATION

- Der er 5.150 fuldtidsansatte i Sundhed og Omsorg.
- Du kan læse mere om os på [her](#).



Værdighed - 'Jeg bestemmer selv'

Værdighedspolitikens visioner hænger nært sammen med alle Sundhed og Omsorgs borgervendte ledetråde, og er bl.a. oversat til effektmålet 'Jeg bestemmer selv'. Det handler grundlæggende om, at borgerne skal have magten i eget liv, dvs. have indflydelse og træffe selvstændige valg. Samtidig er værdighed naturligvis også, at andre tager over, træffer valg og drager omsorg, hvis man ikke længere kan selv.

Målet belyses dels med *den samlede tilfredshed* blandt borgere i hjemmepleje og plejehjem, dels med andelen af borgere, der oplever, at den hjælp de får, *tager udgangspunkt i det, der er vigtigt for dem*.

Hvad angår den samlede tilfredshed, så er 88 % af de borgere, der bor på plejehjem, tilfredse eller meget tilfredse med plejehjemmet - samme niveau som i 2018. Blandt de borgere, der modtager hjemmepleje, er den samlede tilfredshed steget lidt fra 71 % i 2017 og 2018 til 73 % i 2019 - dvs. næsten på niveau med 2016, men fortsat under den høje tilfredshed i plejehjemmene.

Hvad angår oplevelsen af hjælp, så svarer 90 % af de borgere, der bor på plejehjem og 73 % af de borgere, der modtager hjemmepleje, at den hjælp de får, tager udgangspunkt i det, der er vigtigt for dem. Begge resultater er på niveau med resultaterne for 2018.

Derfor har Sundhed og Omsorg i 2019-2020 sat særligt fokus på at give hjemmeplejen et generelt løft, bl.a. ved at forbedre planlægningen, mindske vikarforbruget, øge det gensidige kendskab mellem borger og medarbejder og styrke samarbejdet med de pårørende. Indsatsen understøttes af de midler, byrådet har tildelt til arbejdet med 'kendt hjælper'. De igangværende indsætter vedr. rekruttering og fastholdelse af personale, bedre sektorovergange, sammenhængende borgerforløb, fleksibel hjælp og hjemliggørelse har også til hensigt at styrke borgernes oplevelse af værdighed og selvbestemmelse.

Medborgerskab og fællesskab - 'Vi er sammen'

Medborgerskabspolitikens visioner og Aarhusmålet vedr. fællesskab og medborgerskab er internt i Sundhed og Omsorg oversat til effektmålet 'Vi er sammen'. Målet belyses med andelen af borgere i hjemmeplejen, som ikke er ensomme.

I brugertilfredshedsundersøgelserne for 2019 tilkendegiver 86 % af borgerne i hjemmeplejen og 91 % af borgerne i plejehjem, at de ikke er ensomme. Blandt borgerne i hjemmeplejen er der tale om en svag stigning i andelen af ensomme ældre over de seneste tre år - og generelt er ensomheden blandt borgere i hjemmepleje og plejehjem et stykke over de 6 % ensomme blandt alle aarhusianere under ét.

Både i et 0-100-årsperspektiv og specifikt blandt de ældre har Sundhed og Omsorg over de seneste år sat styrket fokus på netop ensomhed, fællesskab og medborgerskab. På plejehjemmene er pårørendeindsatser og oplevelsesmedarbejdere blandt de tiltag, der skal få plejehjemmene til at summe af liv. Folkebevægelsen mod ensomhed og Genlyd er søsat for at øge livsglæden og trivselen blandt borgerne i Aarhus - også de ældre. Og endelig er styrket frivillighed fortsat højt på dagsordenen.



Flest mulige ressourcer til kerneopgaven

Regnskabet for 2019 viser stort set balance på økonomien i afdelingen. Heri er dog indeholdt flere udgifter til kendte merudgiftsområder end der er afsat budget til, samt ekstraordinære indtægter fra staten som kompensation for tilbagebetaling for opkrævet egenbetaling på akutpladser, som dog først må tilbagebetales til borgerne i 2020. Samtidig er en del af opsparingen anvendt til byggeri blandt andet til sundhedshuse og rehabiliteringscenter, som kommer borgerne i Aarhus Kommune til gode.

For at understøtte, at borgerne i Aarhus lever gode liv - også, når de har brug for vores hjælp - bestræber vi os hele tiden på at sikre flest mulige ressourcer til kerneopgaven og at ressourcerne bruges der, hvor de skaber størst værdi for borgerne. Ressourcer er dog langt fra kun økonomi. Jf. 'Kommune forfra' og Sundhed og Omsorgs strategi er det helt afgørende, at både borgerne selv og det omgivende samfund er aktive medspillere i skabelsen af velfærd. I 2019 har vigtige greb som fx borgeroplæring, træning, rehabilitering, anvendelse af hjælpemidler og velfærdsteknologi, samt ansvarliggørelse af borgernes pårørende og netværk derfor haft stort fokus.

Der foruden er det naturligvis afgørende, at der er høj kvalitet og borgersikkerhed, at medarbejderne er kompetente og trives i deres job, og at de oplever god ledelse. I 2019 har der været stort fokus på at mindske rekrutteringsudfordringerne. Samtidig er der sket et fald i sygefraværet blandt medarbejderne i Sundhed og Omsorg, og både Social Kapital målingen og Ledelsesudviklingsundersøgelsen har vist en positiv udvikling i jobtilfredsheden og samarbejdet mellem ledere og medarbejdere.

Sundhed og Omsorgs mål - det vil sige den værdi, afdelingen skal bidrage til blandt borgerne - er gengivet samlet i målskemaet nedenfor. Målskemaet følger efter status på de særlige indsatser for 2019.



Særlige indsatsområder




Jf. Budget 2019 har Sundhed og Omsorg i 2019 viet følgende et særligt fokus:

- Prioriterede temaer: Hjemmeplejen, Demens, Besjæling, Det nære sundhedsvæsen, Træning og rehabilitering samt Ulighed i sundhed.
- Særlige udfordringer: Rekruttering, Ventetider, CURA, Forløbsmodel og Datainformeret ledelse/Faglige mål med fokus på værdi for borgerne.

For at sikre fremdrift og fokus har ovenstående været organiseret som deciderede programmer og med kvartalsvis opfølgning i den øverste strategiske ledelse. Ved udgangen af 2019 er det besluttet at udfase programmet vedr. rekruttering, videreføre de øvrige programmer samt igangsætte et nyt program vedr. pårørende i 2020.

MÅL

Sundhed og Omsorg	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Mål opfyldt
Sundhed og trivsel - 'Hjælp mig, så jeg kan klare mig selv'					
- Mindst 9 ud af 10 borgere over 65 skal ikke modtage praktisk hjælp eller personlig pleje (%)	88,2	88,2	≥ 90	88,5	
- Andelen af borgere i hjemmepleje og plejehjem med et godt selv vurderet helbred skal fastholdes eller stige (%), <i>note 1</i>	52	52	≥ R2017	51	
Værdighed - 'Jeg bestemmer selv'					

Sundhed og Omsorg	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Mål opfyldt
Sundhed og trivsel - 'Hjælp mig, så jeg kan klare mig selv'					
- Andelen af borgere, der alt i alt er tilfredse med hjemmepleje og plejehjem skal fastholdes eller stige (%) *	78	79	≥ R2017	80	
- Andelen af borgere i hjemmepleje og plejehjem, der oplever, at den hjælp de får, tager udgangspunkt i det, der er vigtigt for dem, skal fastholdes eller stige (%) *	-	79	≥ R2017	79	
Medborgerskab og fællesskab - 'Vi er sammen'					
- Andelen af borgere i hjemmepleje og plejehjem, der ikke føler sig ensomme/ufrivilligt alene, skal fastholdes eller stige (%) *	89	88	≥ R2017	88	

* Ved en fejl blev R2018 anvendt som benchmark for disse fire indikatorer i B2019. Det skulle have været R2017, der blev anvendt som benchmark. Fejlen er rettet i R2019.

YDELSER

Sundhed og Omsorgs indsatser fordeler sig på en række hovedområder:

- Drift af lokalcentre og plejehjem
- Madtilberedning og drift af caféer på lokalcentre
- Pleje og praktisk hjælp til alle borgere med behov, uanset alder
- Hjælpemidler til alle borgere med behov, uanset alder
- Akut- og rehabiliteringstilbud
- Aktivitets- og træningstilbud
- Sundhedsfremme, forebyggelse og genoptræning
- Fremme af frivillighed og medborgerskab

Nedenstående skema rummer aktivitets- og produktivitetstal fordelt på disse områder:

Aktivitets- og produktivitetstal for Sundhed og Omsorg

Aktivitets- og produktivitetstal	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Regnskab 2019
Antal modtagere af hjemmehjælp (inkl. rehabilitering) *	7.055	7.052	7.170	7.175
Antal visiterede timer pr. modtager pr. år (inkl. rehabilitering) *	188	190	199	186
Ansatte pr. plejebolig	0,90	0,90	0,92	0,92
Forebyggelige indlæggelser (indlæggelsesdiagnose) pr. 1000 borgere **	58,3	58,6	52,9	51,1
Antal frivillige som faciliterer og samarbejder med lokalcentre og plejehjem om aktiviteter for borgere ***	2.819	-	2.700	2.735

Noter:

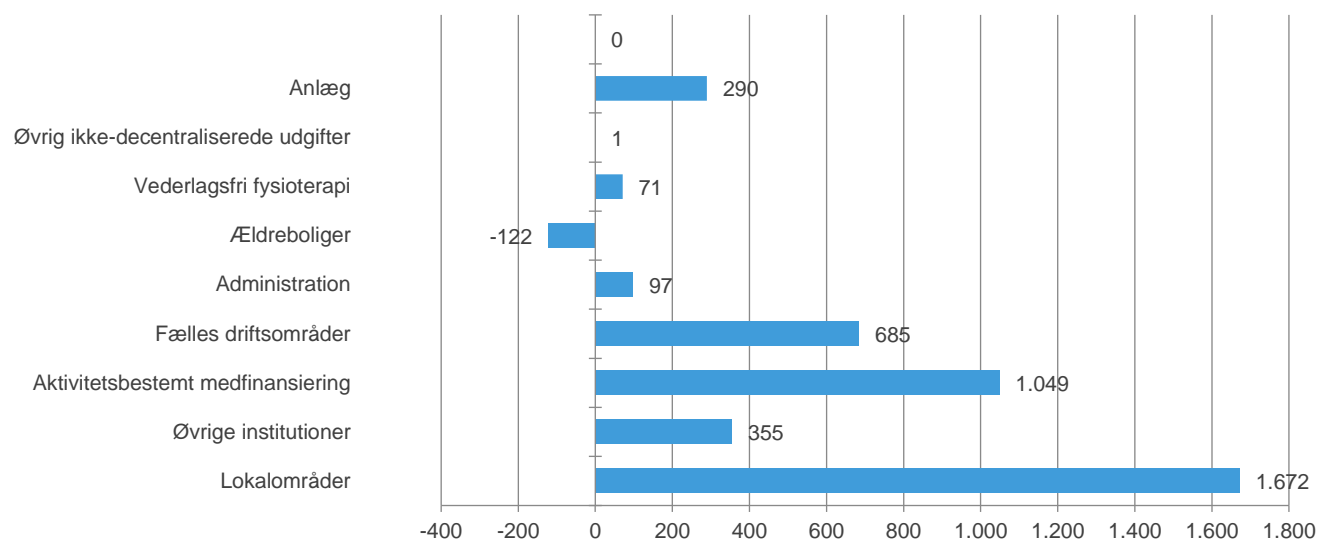
* Aktivitetstal for 2017 er gennemsnitsberegninger for januar-august 2017 sfa. dårlig datakvalitet ved implementeringen af CURA. Det svarer til den periode, der er anvendt i beregningen af indikatoren vedr. '9 ud af 10' i målskemaet ovenfor. ** Der er brugt opgørelser, lavet af Region Midtjylland. De viser antal forebyggelige indlæggelser pr. 1.000 indbyggere, hvorved der tages højde for, at antallet af borgere i Aarhus er steget med næsten 8 % i perioden. Det faktiske antal forebyggelige indlæggelser var 2764 i 2016, 2847 i 2017, 2631 i 2018 og 2583 i 2019. Der er altså sket en betydelig reduktion i forebyggelige indlæggelser i.f.t. befolkningsvæksten, hvilket indikerer, at investeringsmodellerne på området har haft effekt. *** Opgørelsen af antal frivillige ændres i løbet af 2020 som følge af nye retningslinjer vedr. forsikring af frivillige samt etablering af Frivilligportalen.

ØKONOMI

Sundhed og Omsorg har brugt netto i alt ca. 4,1 mia. kr. i 2019. Nogle af pengene - ca. 0,7 mia. kr. - kommer via huslejeindtægter og beboerbetaling, tilskud fra staten, refusioner, salg af pladser til andre kommuner samt salgsindtægter på anlægsområdet, og derved udgør de kommunale udgifter på området ca. 4,8 mia. kr. De fleste af pengene - ca. 4,5 mia. kr. - går til indsatser og service til borgerne (driftsudgifter). Kun en mindre del (290 mio. kr.) finansierer investeringer i nyt plejehjemsbyggeri samt ombygning og vedligeholdelse af eksisterende plejehjem (anlægsudgifter).

I figuren nedenfor fremgår det, hvordan nettoudgifterne er fordelt på de enkelte områder i afdelingen:

Regnskab 2019



I tabellen nedenfor er dette års regnskab sammenlignet med de sidste to års regnskab.

Områder, mio. kr.	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse (R-B 2019)
Lokalområder	1.645	1.650	1.702	1.672	-30
Øvrige institutioner	351	369	347	355	8
Aktivitetsbestemt medfinansiering	45	46	53	52	-1
Fælles driftsområder	558	570	634	685	51
Administration, HK6 drift	85	90	97	97	0
Decentraliserede driftsområder i alt	2.683	2.726	2.833	2.862	29
Ældreboliger	-117	-114	-123	-122	1
Aktivitetsbestemt medfinansiering	853	872	982	996	15
Vederlagsfri fysioterapi	68	68	74	71	-4
Ydelsesstøtte og servicearealtilskud	1	1	1	1	-1
Ikke-decentraliserede driftsområder i alt	804	828	934	946	11
Driftsudgifter i alt	3.488	3.554	3.767	3.808	41
KB bevillinger	48	44	51	34	-18
Anlæg	100	123	255	256	2
Anlægsudgifter i alt	148	166	306	290	-16

Regnskabet for 2019 viser merudgifter på 29 mio. kr. i forhold til det oprindelige budget. Regnskabsresultatet forklares i høj grad af indfasning af besparelser ved brug af opsparring samt merudgifter på de øvrige institutioner.

Herudover bærer regnskabet stadig præg af afdelingens kendte merudgiftsområder, som også i regnskabet for 2019 har medført flere udgifter, end der

er bevilget i budgettet. Områderne er i høj grad påvirket af ydre faktorer og bestemt af den demografiske udvikling.

Merudgifter til aktivitetsbestemt medfinansiering skyldes regulering af betalinger for tidligere år.

Årets resultat og opsparing

Regnskabet for 2019 betyder, at årets resultat på det decentraliserede område i Sundhed og Omsorg viser et overskud på 3 mio. kr.

Årets resultat på det decentraliserede område

	Mio. kr.
Årets resultat 2019 ¹⁾	3

Note 1) + = overskud, - = underskud

Som følge af finansiering af balanceplan for socialområdet er der disponeret opsparing på 4,4 mio. kr., som dermed ikke længere kan blive anvendt til initiativer i Sundhed og Omsorg og komme borgerne i området til gode.

Herudover har der samtidig været en række korrektioner til opsparingen, blandt andet til finansiering af byggeri i forbindelse med Sundhedshuse og Rehabiliteringscenter.

Dermed er den endelige brug af opsparing i Sundhed og Omsorg fra 2018 til 2019 på 25 mio. kr. Den samlede opsparing i Sundhed og Omsorg er dermed 140 mio. kr. ultimo 2019. Det svarer til 4,9 % af Sundhed og Omsorgs forbrugsmulighed på 2,8 mia. kr.

Opsparing

	Mio. kr.
Opsparing ultimo 2018	165
Årets resultat 2019	3
Samlede korrektioner til opsparing	-28
Opsparing ultimo 2019	140
- heraf decentralt på institutionsniveau	56
- heraf større eksternt finansierede projekter	-3
- heraf centrale og tværgående midler (forvaltninger og puljer)	87

Kultur og Borgerservice

Kultur og Borgerservice er ansvarlig for en lang række opgaver og tilbud inden for blandt andet idræt, kultur, events, musik, borgerservice og biblioteker. De overordnede visioner og målsætninger er fastlagt i tre selvstændige politikker, som sædvanligvis gælder for en 4-årig periode. Politikområderne arbejder forskudt med politikkerne, så de tre politikker der foreligger på nuværende tidspunkt er:

- Kulturpolitikken 2017-2020
- Sports- og fritidspolitikken 2018-2021
- Politik for Borgerservice og Biblioteker 2019-2022

Politikken for Borgerservice og Biblioteker er den nyeste og tager som den første politik i Aarhus afsæt i FN's verdensmål for bæredygtig udvikling. Det er et fokusområde i politikken at transformere verdensmålene til hverdagsmål, som skaber en ny norm for bæredygtig udvikling i alle hjørner af samfundet.

Kultur og Borgerservice har tre fælles fokusområder i 2019-2021. De går på tværs af politikkerne og relaterer sig både til Aarhusfortællingen og det overordnede mål om at Aarhus skal være en god by for alle. Fokusområderne er:

- Fra verdensmål til hverdagsmål
- Demokratisk medborgerskab
- Øget fokus på børn og unges udvikling og muligheder

Fokusområderne skal understrege, at et stærkt samarbejde på tværs af politikområderne er en forudsætning for at skabe de bedste rammer for kultur- og fritidslivet i Aarhus.

Politikkerne og fokusområderne skal skabe resultater på mange forskellige enkeltindsatser, i mange og forskelligartede kommunale institutioner og gennem tilskud til mange forskellige institutioner, foreninger og frivillige indsatser. Målsætningerne i budgettet kan kun indfange et lille udsnit af denne mangfoldighed, men der er for hvert af politikområderne formuleret et mål, som har betydning for indsatsen.

Sport og Fritid

På Sport og Fritidsområdet er fokusområdet børn og unges udvikling koblet til målet om, at de skal have et aktivt fritidsliv og deltage i byens foreningsliv. I 2019 ser vi en stigning i børn og unges deltagelse i folkeoplysningerne aktiviteter i forhold til sidste år, men det opstillede mål opfyldes ikke. Forklaringen på dette er, at der er foretaget en række justeringer af reglerne om aktivitetsstøtte, ligesom aldersgruppen er udvidet. Derfor kan tallene de seneste tre år ikke direkte sammenlignes. Kultur og Borgerservice er tilfredse med en stigning på området i forhold til sidste år, hvor tallene er sammenlignelige.

Kultur

Kulturen er i højsædet i Aarhus - og det er Kultur og Borgerservice, som skaber rammerne og faciliteterne for kultur- og fritidslivet. Et rigt kulturliv skabes i høj grad i fællesskab med borgerne, og Aarhus' borgere er ikke i tvivl om at netop kulturlivet gør Aarhus til en god by. Epinion har i både



ORGANISATION

- Der er 783 fuldtidsansatte i Kultur og Borgerservice
- Du kan læse mere om os [her](#).



2016 og 2018 spurgt et udsnit af Aarhus' borgere om, hvad der gør Aarhus til en god by for dem. Både i 2016 og i 2018 svarer næsten 80 % af de adspurgte borgere, at Aarhus i meget høj grad eller i høj grad er en god by for dem. I 2018 angiver 40 pct. af borgerne kulturtilbuddene i Aarhus som begrundelse. Kulturområdet er således både det der tiltrækker og fastholder borgerne, og noget der kan være en drivkraft i mange sammenhænge. Det er Kultur og Borgerservices mål, at fastholde dette niveau, men der kan først afrapporteres på målet i 2020, når den nye undersøgelse foreligger. Derfor fremgår mål og målopfølgning ikke at årets tabel over målopfølgningen.



Borgerservice og Biblioteker

Borgerservice og Biblioteker har fokus på at skabe demokratiske rum, hvor viden, kultur og debat udfolder og former sig, og hvor alle er ligeværdige og velkomne, som de er. Det er vigtigt, at de fysiske faciliteter udnyttes. Derfor omhandler det opstillede mål besøgsaktiviteten på Dokk1 og medborgercentrene i såvel bemandet som ubemandet åbningstid. Borgerservice og Biblioteker opfylder helt eller delvist alle de opstillede indikatorer, hvor der også ses en stigning af besøgsaktiviteten i forhold til sidste år for besøgsaktiviteten på Dokk1 og et uændret niveau på medborgercentrene.

MÅL

Kultur og Borgerservice	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Mål opfyldt
Børn og unge skal have et aktivt fritidsliv og deltage i byens foreningsliv					
- Børn og unges deltagelse i folkeoplysende foreninger skal være på samme niveau eller højere end gennemsnittet for de seneste 3 år. Måles ved deltagertimer pr. indbygger i aldersgruppen.	60,2	38,9	56,65	41,41	☹️
Den samlede besøgsaktivitet i Dokk1 og på medborgercentrene skal som minimum fastholdes i 2019					
- Besøg Biblioteker i alt (i 1.000)	2.563	2.421	2.230	2.473	😊
- Heraf Dokk1	1.346	1.230	1.030	1.276	😊
- Heraf medborgercentrene	1.217	1.191	1.200	1.197	😐

YDELSER

Kultur og Borgerservice tilbyder borgerne en række servicetilbud via kommunale institutioner, stiller faciliteter til rådighed for foreningslivet og andre

brugere, samt yder tilskud til foreninger og selvejende institutioner. Ydelserne er kort oplyst nedenfor.

- **Sport & Fritid:** Boldbaner, haller og idrætslokaler, tennisbaner, svømmehaller og friluftsbade, atletikbaner, skøjtehal m.v. Dertil kommer tilskud til foreningsaktiviteter og lokaler.
- **Kultur:** Musikhuset, Aarhus Symfoniorkester, Aarhus Musikskole, Godsbanen, Børnekulturhuset, Filmby Aarhus. Dertil kommer tilskud til en række museer og teatre, bl.a. ARoS, Den Gamle By og Moesgaard m.fl.
- **Borgerservice og Biblioteker:** Borgerservicecenter (Dokk1), Hovedbibliotek (Dokk1), 18 medborgercentre og Aarhus Stadsarkiv.
- **Aarhus Events:** Kommunens eventenhed, forankret i Kultur og Borgerservice. Via puljer til sports- og kulturelle events hverves, udvikles og afvikles større og strategiske events.

Aktivitets- og produktivitetstal for Kultur og Borgerservice

Aktivitets- og produktivitetstal	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Regnskab 2019
Bibliotekerne: Udvikling i antal besøgende ift. Lønudgiften (2014=100)	109	118	109	111
Musikhuset Aarhus: Udvikling i antal betalende gæster pr. årsværk (2013=100)	129	119	118	116
Musikhuset Aarhus: Belægningsprocent i salene (%)	77	78	78	78
Aarhus Musikskole: Udvikling i antal elever ift. Nettoudgifter (2014=100)	105	102	103	117

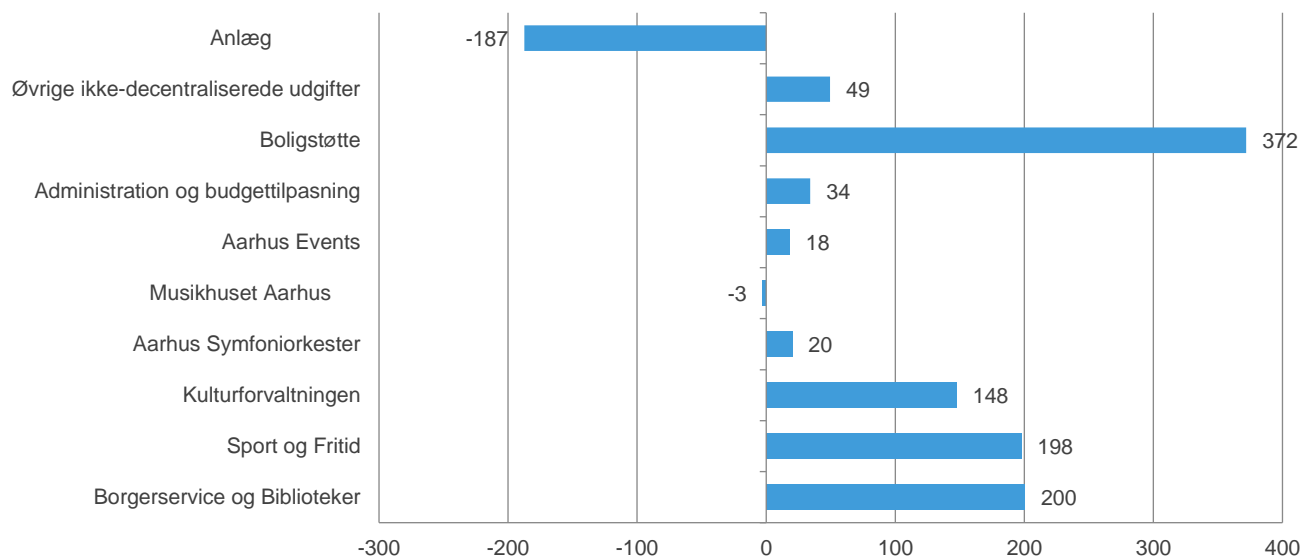
Note: Beregning er ændret i forhold til 2018 vedr. Musikhuset og Musikskolen.

ØKONOMI

Kultur og Borgerservice har brugt i alt 849 mio. kr. på drift og anlæg i 2019. Heri er indeholdt indtægter på 685 mio. kr. (tilskud fra staten, gebyrer, refusioner, billetindtægter og salg af niveau 3 på Dokk1). De samlede bruttoudgifter er dermed på 1.534 mio. kr.

De fleste af udgifterne - omkring 1 mia. kr. - går til indsatser og service til borgerne. Hertil kommer udgifter til boligstøtte på 372 mio. kr. I år har der været udgifter på 97 mio. kr. til anlægsinvesteringer, men samtidig indtægter på 286 mio. kr. hvilket betyder at anlægsområdet i 2019 samlet viser et overskud på 187 mio. kr.

I figuren nedenfor fremgår det, hvordan nettoudgifterne er fordelt på de enkelte områder i afdelingen.



Regnskab 2019

Regnskabet for 2019 viser et mindreforbrug på 51 mio. kr. i forhold til det oprindelige.

Mindreforbruget skyldes, at bevillingen til brug af opsparing på 15 mio. kr. ikke blev anvendt. Hertil kommer mindreudgifter på Sport og Fritid, primært under lokaletilskud og puljeområdet. Afregning vedr. Udbetaling Danmark på 29 mio. kr. er flyttet internt i Aarhus kommune, men da det er besluttet efter vedtagelsen af budgettet, resulterer det i et mindreforbrug i Kultur og Borgerservice.

Under anlæg er der en afvigelse på 265 mio. kr. hvilket hovedsageligt stammer fra salget af niveau 3 på Dokk1, da der var ikke budgetlagt med dette salg.

I tabellen nedenfor er dette års regnskab sammenlignet med de sidste to års regnskab.

Områder, mio. kr.	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse (R-B 2019)
Borgerservice og biblioteker	207	200	202	200	-1
Sport og Fritid	190	195	210	198	-12
Kulturforvaltningen	153	151	146	148	2
Aarhus Symfoniorkester	20	22	21	20	-1
Musikhuset Aarhus	-2	-2	-1	-3	-2
Aarhus Events	26	24	11	18	7
Administration og budgettilpasning	30	29	48	34	-14
Decentraliserede driftsområder i alt	623	619	637	615	-22
Boligstøtte	357	365	370	372	2
Øvrig ikke-decentraliserede udgifter (Udbetaling Danmark, Tinglysning mm)	78	53	79	49	-29
Ikke-decentraliserede driftsområder i alt	436	417	449	421	-28
Driftsudgifter i alt	702	672	716	665	-51
Anlægsudgifter i alt	86	-39	77	-187	-265

Årets resultat og opsparing

Årets forbrug er på 615 mio. kr. Med en forbrugsmulighed på 624 mio. kr. giver det et overskud på 8 mio. kr. i 2019.

Årets resultat

	Mio. kr.
Årets resultat 2019 ¹⁾	8

Note 1) + = overskud, - = underskud

Den samlede opsparing i Kultur og Borgerservice er dermed på 32 mio. kr. ultimo 2019. Det svarer til 5% af forbrugsmuligheden på 624 mio. kr.

Opsparing

	Mio. kr.
Opsparing ultimo 2018	74
Årets resultat 2019	8
Samlede korrektioner til opsparing	-50
Opsparing ultimo 2019	32
- heraf decentralt på institutionsniveau	25
- heraf større eksternt finansierede projekter	0
- heraf centrale og tværgående midler (forvaltninger og puljer)	7

Teknik og Miljø

Teknik og Miljø's mål tager afsæt i vores grundlæggende mission om at skabe attraktive og bæredygtige rammer for livet i Aarhus og en vision om at være blandt byens bedste arbejdspladser og gøre Aarhus til en god by for alle.

Siden 2019 har Teknik og Miljø - som supplement til budgetmålene - arbejdet efter fem pejlemærker:

- Vi er til for borgere og virksomheder
- Gode lokalsamfund som ramme for det gode liv
- Fremkommelighed for alle
- Grøn omstilling og cirkulær økonomi
- En smartere og mere effektiv by

Budgetmålene for 2019 blev vedtaget af byrådet i oktober 2018. Budgetmålene blev således formuleret før ovenstående pejlemærker blev formuleret.

Vi skal sikre liveability

Budgetmålet korresponderer med pejlemærket omkring gode lokalsamfund som rammen om det gode liv. Teknik og Miljø har i 2019 arbejdet videre med at styrke kvaliteten i byudviklingen i alle bysamfund - ikke mindst som del af kommune- og lokalplanlægningen og via udviklingen af kommunale arealer. Der har bl.a. været fokus på byrum, grønne elementer og offentlige servicetilbud. Tidlig borgerinddragelse, nye modeller for udbud samt nye former for samarbejde - fx om flere træer i byen - har bidraget til at styrke kvaliteten.

Vi skal sikre bæredygtig vækst

Budgetmålet afspejler Aarhusmålet "En bæredygtig by med gode by- og lokalmiljøer" og målet om CO₂-neutralitet i 2030. I 2019 har Teknik og Miljø bl.a. haft fokus på at færdiggøre forslag til temaplan for vedvarende energianlæg (VE-anlæg), der er arbejdet videre med strategisk energiplanlægning i samarbejde med private energiselskaber, og arbejdet med en ny klimaplan - Klimaplan 2021-2025 - er igangsat. I relation til genanvendelse er REUSE genåbnet i nye rammer i Sydhavns kvarteret i 2019, og byrådet har vedtaget at etablere en ny genbrugsstation i Lisbjerg.

Vi skal sikre en by i social balance

"Alle aarhusianere skal have mulighed for at bo i en god bolig i en by med social balance" er Boligpolitikens vision. Det betyder bl.a., at der skal være en mere varieret boligsammensætning i byens områder. Målet er, at flere områder går fra en lav til en højere variation end omvendt. Vi har både arbejdet med mere variation i vores udsatte boligområder og med almene boliger i vores udviklingsområder. I de udsatte boligområder, eks. Gellerupparken og Bispehaven, har vi arbejdet i forlængelse af de frivillige samarbejdsaftaler med nedrivning af almene boliger, som erstattes med private boliger herunder rækkehuse. I udviklingsområderne arbejder vi med en målsætning om 25 procent almene boliger. I 2019 gav dette sig udslag i 352 nye almene ungdoms- og familieboliger.

ORGANISATION

- Der er 1.211 fuldtidsansatte i Teknik og Miljø.
- Du kan læse mere om os [her](#).

Nedenstående talebobler er fra Teknik og Miljø's politiske pejlemærker, 2019

"Aarhus finder sammen med de lokale virksomheder om løsningerne på, hvordan vi indretter fremtidens bæredygtige bysamfund, smider mindre væk og forandrer affald til nye produkter"

"Teknik og Miljø ønsker at investere effektivt. Hver investeringskrone skal tilgodese flere behov, og vi skal dele og genbruge ressourcerne der, hvor vi kan"

"Lokalsamfundet er der, hvor den enkelte borgers hverdag skal gå op. Det er her, den enkelte bruger mest tid, og det er her, vi skal sikre, at livet leves godt. Både i den tætte by og i de omkringliggende bysamfund"

Teknik og Miljø flyttede i januar 2019 ind i OPS-projektet Gellerup, som er et af de første færdige byggeprojekter som følge af Helhedsplanen. Byggeriet medvirker til at sikre en by i social balance. Byggeriet har vundet prisen som Årets Erhvervsbyggeri 2019.

Vi skal sikre mobilitet og forbundethed

På trods af den fortsat positive vækst i antallet af indbyggere og arbejdspladser i Aarhus, er det lykkedes at holde trængslen på det overordnede vejnet uændret hen over årene 2017-2019. På Ringsystemerne er fremkommeligheden samlet set forbedret en smule, hvilket især skyldes et gennemgående fald i rejsetiden på Ringgaden i forbindelse med udvidelsen af Vestre Ringgade, kombineret med en ny signalsamordning. ITS-indsatsen (Intelligente TransportSystemer), udgør et stadigt vigtigere element i forhold til at opretholde fremkommeligheden, idet indsatsens sigter mod at opnå den mest optimale udnyttelse af den eksisterende infrastruktur, som mange steder ikke kan udvides fysisk. Der er foreløbigt bevilget midler frem til 2024, til sikring af en fortsat videreudvikling af ITS-indsatsen, hvor mere dynamiske signalanlæg og en samlet aktiv trafikcentral er de primære mål.



Vi skal sikre en effektiv og serviceminded drift

Teknik og Miljø har haft fokus på at styrke servicen til borgere og virksomheder. En brugertilfredshedsundersøgelse på udvalgte områder viser, at vi ikke på alle delområder lever op til kravet om 80 % tilfredshed, hvorfor vi i 2020 vil intensivere arbejdet med at levere den ønskelige service og at styrke den måde vi møder brugerne på. Vi vil desuden arbejde med den digitale understøttelse af sagsbehandlingen, der skal bidrage til at sikre konkurrencedygtige sagsbehandlingstider i forhold til landsplan samt høj brugertilfredshed.

MÅL

	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Mål opfyldt
Vi skal sikre liveability					
- Aarhusianernes tilfredshed med, at Aarhus er en god by for alle og har en høj grad af medborgerskab skal øges i forhold til 2016 målt ved temperaturmåling af Aarhus-målene (%-point). 2016: God by = 77, medborgerskab =64.	God by: 76 Medborgerskab: 64	Ingen måling. Måling udføres hvert andet år.	Mere end 77/ 64	God by: 77 Medborgerskab: 62	
Vi skal sikre mobilitet og forbundethed					
- I sammenhæng med revisionen af Aarhus-målene arbejdes der på at opstille en indikator for den gennemsnitlige fremkommelighed med et mål om, at den skal være stigende år for år.	Gnsn.KPI målt på tværs af antal veje Indfaldsveje: 1,7 Ringveje: 2,3	Gnsn. KPI målt på tværs af antal veje Indfaldsveje: 1,7 Ringveje: 2,2	Indikator er ikke budgetlagt ved budget 2019	Gnsn.KPI målt på tværs af antal veje Indfaldsveje: 1,7 Ringveje: 2,2	
Vi skal sikre en effektiv og serviceminded drift					
- Brugertilfredsheden, målt på de enkelte myndighedsområder, skal ligge på mindst 80% tilfredse eller meget tilfredse.	Gennemførte byggesager: 78	Gennemførte byggesager: 42	Gennemførte byggesager: >80	Gennemførte byggesager: 76	

	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Mål opfyldt
Gennemførte miljøgodkendelser/tilsyn:		Gennemførte miljøgodkendelser/tilsyn: Ej udført	Gennemførte miljøgodkendelser/tilsyn: >80	Gennemførte miljøgodkendelser/tilsyn: Ej udført	
Virksomheder, afgørelser: 75		Rottebekæmpelse: Ej udført	Rottebekæmpelse: >80	Rottebekæmpelse: 77	
Landbrug, tilsyn: 100		(udføres hvert 2. år)			
Rottebekæmpelse: 78					

Note: Vedrørende målet om bæredygtig vækst, foreligger opgørelsen af CO₂-udledningen ultimo 2020. Vedrørende målet om social balance, foreligger opgørelsen af variation i boligudviklingen maj 2020. Se yderligere opgørelse af måltallene på [Aarhus i tal](#).

YDELSER

Teknik og Miljøs ydelser fordeler sig på en række hovedområder. I nedenstående skema er aktivitets- og produktivitetstal fordelt på disse områder.

Aktivitets- og produktivitetstal for Teknik og Miljø

Aktivitets- og produktivitetstal	Regnskab 2016	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Regnskab 2019
En by i vækst og med et stærkt erhvervsliv				
Andel almene boliger i % af alle boliger i Aarhus Kommune	4,2	4,2	11,6	Tallet bliver opgjort pr. april 2020 for boliger opført i året.
Nettotilvækst - Antal fuldførte boliger i kommunen	1.845	3.357	3.349	Opgøres til Boligprognose 2020
Andel afgjorte byggesager i %, der gennemsnitligt opfylder nationale servicemål for sagsbehandlingstid ift. landsgennemsnit (LG) (angivet fra 1. juli 2016)	Antal: 5.257 Aarhus: 82,4 LG: 82,2	Antal: 5.002 Aarhus: 69,6 LG: 71,6	Antal: 4.867 Aarhus: 50 LG: 66,6	Antal: 5.812 Aarhus: 54,4 LG: 64,4
Andel udførte miljøtilsyn af virksomheder, der gennemsnitligt opfylder nationale servicemål for sagsbehandlingstid ift. landsgennemsnit (LG) (angivet fra 1. juli 2016)	Antal: 217 Aarhus: 91,5 LG: 96,5	Antal: 197 Aarhus: 100 LG: 90	Antal: 215 Aarhus: 61,5 LG: 80	Antal: 237 Aarhus: 100 LG: 84,5
En bæredygtig by med gode by- og lokalmiljøer				
CO ₂ -udledning fra transport, ton (Aarhus Kommune som bysamfund)	653.551	697.728	653.551	Foreligger ultimo 2020
CO ₂ -reduktion i kommunale bygninger i alt (mål: 30 % i 2018)	22	-	-	Ej opgjort
Boligenheder, der modtages affald fra, i alt (stigende affaldsindsamling)	170.165	173.060	176.507	179.314
Fremkommelighed for biltrafik KPI Indfaldsveje kl. 7-9, note 1)	1,7	1,72	1,74	1,75
Fremkommelighed for biltrafik KPI Indfaldsveje kl. 15-17, note 1)	1,68	1,71	1,68	1,71
Fremkommelighed for biltrafik KPI Ringveje kl. 7-9, note 1)	2,18	2,28	2,34	2,24
Fremkommelighed for biltrafik KPI Ringveje kl. 15-17, note 1)	2,17	2,22	2,13	2,09

Note 1) Fremkommelighed vurderes ud fra rejsetiden. Belastningsniveauet for fremkommelighed er et udtryk for, hvor meget længere tid det tager at køre den givne strækning i forhold til den optimale rejsetid og beskrives ved hjælp af KPI (Key Performance Indicator). Den optimale rejsetid er den tid, det ville tage at køre strækningen med den skilte hastighed og uden stop ved signalanlæg.

Der anvendes fem niveauer til at beskrive belastningsniveauet:

- God fremkommelighed (under 1,5 gange optimal rejsetid)

- Let nedsat fremkommelighed (1,5 – 2,0 gange optimal rejsetid)
- Moderat nedsat fremkommelighed (2,0 – 2,5 gange optimal rejsetid)
- Markant nedsat fremkommelighed (2,5 – 3,0 gange optimal rejsetid)
- Kritisk fremkommelighed (3,0 – 3,5 gange optimal rejsetid)

Aktivitetstal for fremkommelighed understøtter en fastholdelse af fremkommeligheden.

ØKONOMI

Teknik og Miljø har brugt i alt 4,7 mia. kr. (inkl. takstfinansierede områder) i 2019 på driftsudgifter og udgifter til anlæg. Nogle af pengene - ca. 4,1 mia. kr. - kommer via indtægter, og derved udgør de egentlige kommunale udgifter til både drift og anlæg ca. 0,6 mia. kr.

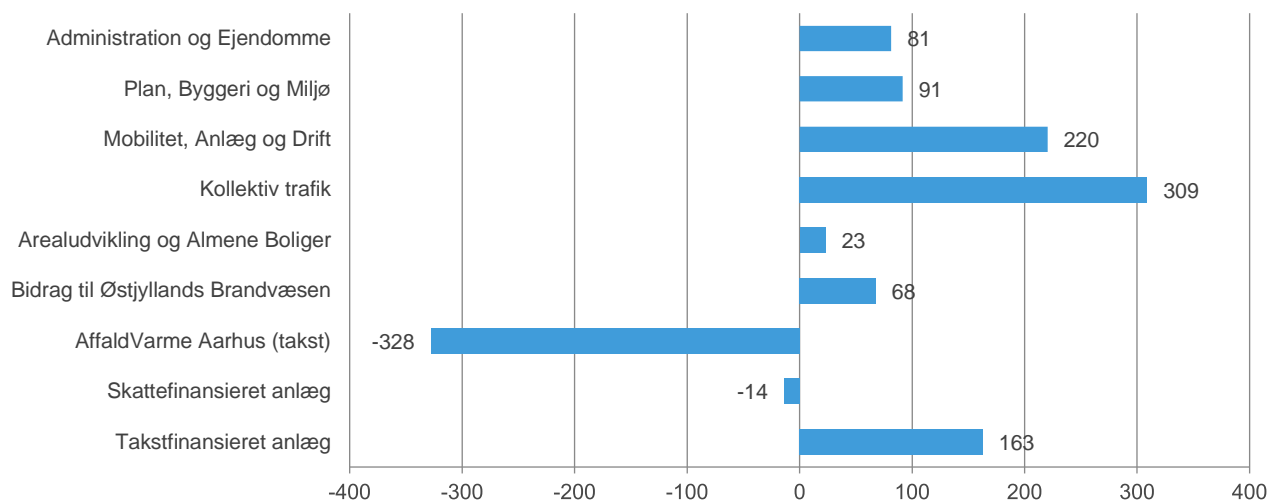
De store skattefinansierede driftsområder i Teknik og Miljø er vejvedligeholdelse, drift af grønne områder, kollektiv trafik, myndighedsbehandling mv. Udgifterne har i 2019 udgjort ca. 1,1 mia. kr. og indtægterne ca. 0,3 mia. kr.

Det takstfinansierede område er AffaldVarme Aarhus. Driftsudgifterne hertil har udgjort 2,6 mia. kr. og indtægterne 2,9 mia. kr.

En væsentlig del af forbruget i Teknik og Miljø er på anlægsområdet. I 2019 er der samlet på anlægsområdet brugt netto ca. 0,1 mia. kr., dækkende over udgifter på ca. 1,0 mia. kr. og indtægter for 0,9 mia. kr.

I figuren nedenfor fremgår det, hvordan nettoudgifterne er fordelt på de enkelte områder i Teknik og Miljø.

Regnskab 2019



I tabellen nedenfor er dette års regnskab sammenlignet med de sidste to års regnskab.

De væsentligste opmærksomhedspunkter i forhold til regnskabsresultatet er:

- Der har samlet set været nettodriftsudgifter på de skattefinansierede decentraliserede områder på 776 mio. kr. Det er mere end i både 2017 og 2018 - og der har især været stigende udgifter til kollektiv trafik - hvilket også er en tendens, der forventes fremadrettet. Tabellen viser et overskud på 19 mio. kr. ift. budgettet vedr. kollektiv trafik, men reelt er årets resultat et merforbrug på ca. 50 mio. kr. i forhold til den ramme

Teknik og Miljø har til at finansiere området og de faktiske udgifter, der afholdes til kollektiv trafik. Området Mobilitet, Anlæg og Drift viser et overskud på 30 mio. kr. i forhold til budgettet. Dette overskud skyldes primært ændret lovgivning på parkeringsområdet, og der skal derfor laves afregning af 70% af indtægterne (svarende til ca. 32 mio. kr.) på området efter regnskabs afslutning. Overordnet set er der dermed balance på området.

- Udgifterne til anlæg svinger meget fra år til år, alt efter hvilke anlægsprojekter, som bliver gennemført. I 2019 var forbruget på -14 mio. kr. på de skattefinansierede anlægsprojekter. Dette tal dækker over væsentlige indtægter på 630 mio. kr., særlig i relation til jordsalg på de bynære havnearealer (ca. 400 mio. kr.) samt indtægter vedr. salg af arealer og byggemodningsindtægter. Derudover er der udgifter for 616 mio. kr. De største anlægsprojekter er opstart af Bering-Beder vejen, byggemodningsudgifter og udgifter relateret til kommunens bygninger.
- Det store takstfinansierede område AffaldVarme Aarhus er blevet selskabsgjort med regnskabsmæssig virkning fra 1. oktober 2019. Det betyder, at der i Aarhus Kommunes økonomi kun er registreret forbrug for ni af årets tolv måneder, og der derfor er væsentlige afvigelser på det takstfinansierede område - både på drift og anlæg. Der er lavet en åbningsbalance for det nye selskab, og områdets økonomi er ikke længere en del af Teknik og Miljø's økonomi fra 2020 - ligesom resultatet for 2019 ikke er retvisende grundet periodisering samt at tallene ikke dækker et helt regnskabsår.

Områder, mio. kr.	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse (R-B 2019)
Administration og Ejendomme	-10	-16	71	81	10
Plan, Byggeri og Miljø	137	123	99	90	-9
Mobilitet, Anlæg og Drift	235	253	251	220	-30
Kollektiv trafik	213	288	328	309	-19
Bystrategi, Arealudvikling og Almene Boliger	7	3	7	7	0
Bidrag til Østjyllands Brandvæsen	71	71	68	68	0
Decentraliserede driftsområder i alt	653	723	824	776	-48
Støttet Byggeri og Miljøvagten	13	22	23	16	-8
Ikke-decentraliserede driftsområder i alt	13	22	23	16	-8
Anvisning af jord	1	1	1	1	0
AffaldVarme Aarhus	-301	111	-173	-327	-155
Takstfinansierede områder i alt	-300	112	-172	-326	155
Driftsudgifter i alt	365	857	675	464	-210
Skattefinansieret anlæg	-145	764	-247	-14	233
Takstfinansieret anlæg	225	162	441	163	-279
Anlægsudgifter i alt	81	926	194	149	-46

Årets resultat og opsparing

Årets resultat for de decentraliserede områder i Teknik og Miljø er et underskud på 20 mio. kr. Da resultatet for det takstfinansierede område Affald-

Varme Aarhus ikke er retvisende grundet selskabsgørelsen med regnskabsmæssig virkning pr. 1. oktober 2019, er der ikke lavet en opgørelse for dette område i 2019.

Årets resultat på de decentraliserede områder

	Mio. kr.
Årets resultat 2019 ¹⁾	-20

Note 1) + = overskud, - = underskud

Som følge af ændrede forudsætninger har der samtidig været en række korrektioner til opsparingen, så den endelige forøgelse af opsparingen i Teknik og Miljø 2018 til 2019 har været på 111,3 mio. kr. i løbet af året, samt brug af opsparingen på -48,4 mio. kr. i forbindelse med regnskabsafslutningen i 2019. Den samlede gæld i Teknik og Miljø er dermed på 9,8 mio. kr. ultimo 2019. Det svarer til ca. 1 % af Teknik og Miljø's forbrugsmulighed på 756 mio. kr.

Opsparing på de decentraliserede områder

	Mio. kr.
Gæld ultimo 2018	-53
Årets resultat 2019	-20
Samlede korrektioner til opsparing	63
Gæld ultimo 2019	-10
- heraf centrale og tværgående midler (forvaltninger og puljer)	-10



Borgmesterens Afdeling

Borgmesterens Afdeling arbejder for at gøre byrådets vision om, at Aarhus skal være en god by for alle, til virkelighed.

Borgmesterens Afdelings opgave er at hjælpe byrådet, Magistraten og borgmesteren med at understøtte, at der skabes vækst, beskæftigelse og udvikling i bysamfundet. Således varetager Borgmesterens Afdeling - som besluttet af byrådet i Styrelsesvedtægten - den tværgående udvikling og koordinering i magistratsstyret og sikrer sammenhæng mellem byrådets politikformulering, Magistratens opgaver og administrationens tværgående arbejde.

I forlængelse af byrådets aftale om udsatte boligområder fra 2018 arbejder Borgmesterens Afdeling med at skabe en sammenhængende og blandet by uden udsatte boligområder - Bydele i balance. I Gellerup-Toveshøj og Bispehaven samarbejdes der med boligforeningerne og øvrige aktører om at realisere de udviklingsplaner for områderne, som boligministeren har godkendt. Planerne skal frem mod 2030 integrere områderne med den omkringliggende by - både socialt og fysisk - med nye boligtyper og ejerformer, nye funktioner, nye veje og stier mv. I Viby Syd er planlægningen af sidste fase af forandringerne igangsat. Herudover har byrådet besluttet, at der skal iværksættes forebyggende indsatser for at forhindre, at nye boligområder bliver udsatte. Der arbejdes derfor på at opstarte nye forebyggende planer i Langkær/Tilst, Skovgårdsparken, Vejlbj Vest og Viby C.

Med den nye erhvervsplan "Partnerskaber for bæredygtig vækst" sættes retningen og rammerne for den erhvervs- og bypolitiske indsats i Aarhus i årene 2020-2023. De ambitiøse initiativer skal sikre en bæredygtig vækst og arbejdspladser i hele det østjyske område.

Der er iværksat flere initiativer med fokus på klima og bæredygtig omstilling, som skal medvirke til at nå byrådets målsætning om CO₂-neutralitet i 2030. Eksempelvis tager visionen for den nye indkøbs- og udbudspolitik afsæt i Aarhus Fortællingen, hvor man igennem nytænkning og udnyttelse af markedets potentialer, skal fremme blandt andet bæredygtig udvikling samt grønne målsætninger i indkøbsaftalerne. Der arbejdes også med cirkulær økonomi, for eksempel i Aarhus Kommunes møbelstrategi.

I 2019 er der i Borgmesterens Afdeling sket en yderligere konsolidering af koncernfunktionerne i Aarhus Kommune, heriblandt samling af it-support og infrastruktur i Fælles Service.

Borgmesterens Afdelings opgaver løses i tæt samarbejde med politikere, borgere, bysamfund, virksomheder, leverandører, andre offentlige myndigheder, organisationer, boligforeninger og magistratsafdelingerne i kommunen.

YDELSER

Der er ikke særskilte byrådsvedtagne mål for Borgmesterens Afdeling, da afdelingen primært har fokus på koncernopgaver.

ORGANISATION

- Der er 381 fuldtidsansatte i Borgmesterens Afdeling.
- Du kan læse mere om os [her](#).

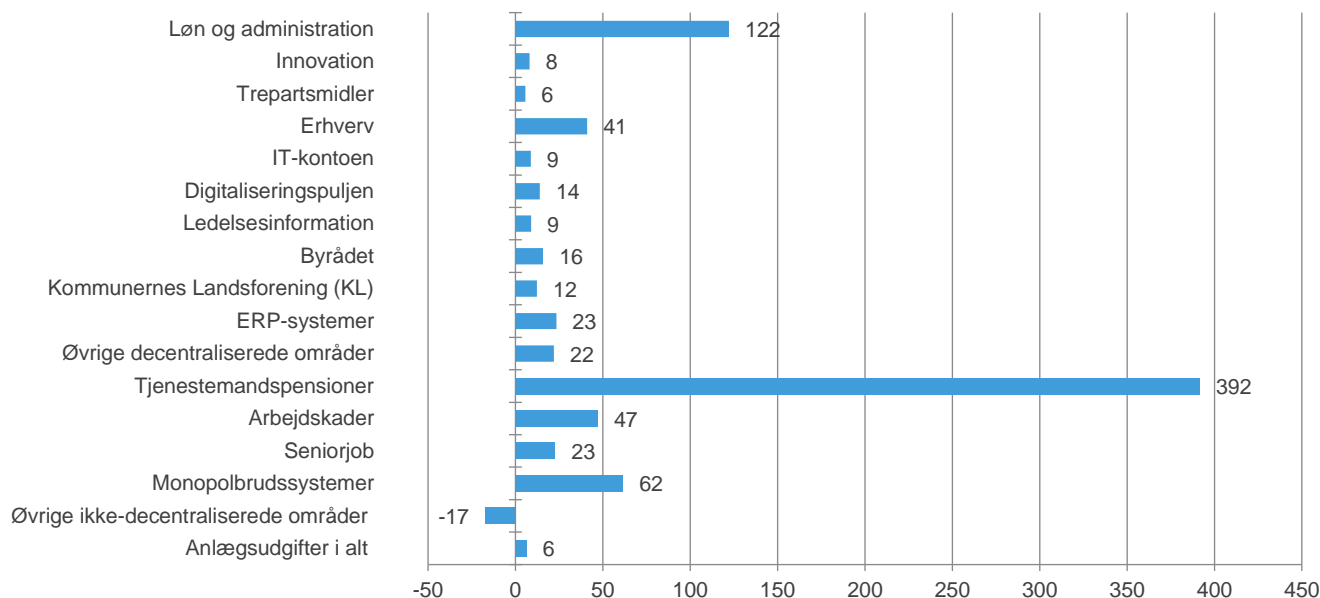


ØKONOMI

Borgmesterens Afdeling har brugt i alt ca. 0,9 mia. kr. i 2019. Nogle af pengene - ca. 0,1 mia. kr. - kommer fra statstilskud, tjenestemandspensioner, erhvervsområdet, IT-driften samt indtægter på anlægsområdet, og derved udgør de kommunale nettoudgifter på området ca. 0,8 mia. kr. De fleste af pengene - ca. 0,9 mia. kr. - går til indsatser og service til borgerne (driftsudgifter). Kun en mindre del (13 mio. kr.) finansierer investeringer i fx bygninger og veje (anlægsudgifter).

I figuren nedenfor fremgår det, hvordan nettoudgifterne er fordelt på de enkelte områder i afdelingen:

Regnskab 2019



I tabellen nedenfor er dette års regnskab sammenlignet med de sidste to års regnskab.

På Borgmesterens Afdelings driftsafsnit har der samlet set været et merforbrug på 21 mio. kr. Dette fordeler sig med et mindreforbrug på 35 mio. kr. på det decentraliserede område og merforbrug på 55 mio. kr. på det ikke-decentraliserede område.

På det decentraliserede område kan mindreforbruget på 35 mio. kr. forklares ved:

- Planlagt forbrug af opsparingen på 10 mio. kr. blev ikke brugt.
- Mindreforbrug på 10 mio. kr. vedrørende etablering af automatisk brandalarmeringsanlæg og TV-overvågningssystem skyldes tidsforskydninger i projektet herunder forsinket etablering på 5 skoler.
- Mindreforbrug til IT-infrastruktur på 6 mio. kr. Midlerne skal senere anvendes til udskiftning af Aarhus Kommunes netværksinfrastruktur.
- Aarhus Kommunes fælles innovationsmidler blev ikke brugt fuldt ud. Mindreforbruget på 5 mio. kr. disponeres i 2020.
- Mindreforbrug vedrørende KOMBIT-udlodninger på 3 mio. kr. Midlerne kommer fra KL's salg af KMD's bygningsmasse som udloddes til kommunerne.

Områder, mio. kr.	Regnskab 2017	Regnskab 2018	Budget 2019	Regnskab 2019	Afvigelse (R-B 2019)
Løn og administration	104	119	121	122	1
Innovation	10	18	13	8	-5
Trepartsmidler	5	5	3	6	2
Erhverv	37	44	44	41	-3
IT-kontoen	16	13	15	9	-6
Digitaliseringspuljen	0	1	11	14	3
Ledelsesinformation	0	0	8	9	1
Byrådet	12	16	16	16	0
Kommunernes Landsforening (KL)	12	12	12	12	1
ERP-systemer	13	22	23	23	0
Øvrige decentraliserede områder	44	24	50	22	-28
Decentraliserede driftsområder i alt	254	275	317	282	-35
Tjenestemandspensioner	360	373	385	392	6
Arbejdsskader	61	54	48	47	-1
Seniorjob	27	23	25	23	-2
Monopolbrudssystemer	0	57	0	62	62
Øvrige ikke-decentraliserede områder	-17	-14	-7	-17	-11
Ikke-decentraliserede driftsområder i alt	431	493	451	506	55
Driftsudgifter i alt	685	767	767	788	21
Anlægsudgifter i alt	25	11	16	6	-9

På det ikke-decentraliserede område kan merforbruget på 55 mio. kr. forklares ved:

- Merforbrug på 62 mio. kr. vedrørende monopolbrudssystemer. I 2018 blev det besluttet at samle alle magistratsafdelingernes udgifter og budgetter til monopolbrudssystemer i Borgmesterens Afdeling fra 2018 og frem. Der er givet en tillægsbevilling på beløbet og er derfor ikke med i oprindeligt budget.
- Merforbrug på tjenestemandspensioner på 6 mio. kr. skyldes primært, at flere er gået på pension end antaget i budgettet. Det betyder færre indtægter fra bidrag vedrørende aktive tjenestemænd og flere udgifter til pension. Budgettet bygger på aktuaropgørelse udarbejdet ultimo 2017.
- Mindreforbrug på 13 mio. kr. på øvrige områder kan primært forklares ved øgede indtægter fra eksterne fonde.

Årets resultat og opsparing

Regnskabet for 2019 betyder, at årets resultat på det decentraliserede område i Borgmesterens Afdeling viser et overskud på 42 mio. kr.

Årets resultat på det decentraliserede område

	Mio. kr.
Årets resultat 2019 ¹⁾	42

Note 1) + = overskud, - = underskud

Som følge af ændrede forudsætninger har der samtidig været en række korrektioner til opsparingen, så den endelige forøgelse af opsparingen i Borgmesterens Afdeling fra 2018 til 2019 har været på 31 mio. kr. Den samlede opsparing i Borgmesterens Afdeling er dermed 57 mio. kr. ultimo 2019. Det svarer til 17,6 % af Borgmesterens Afdelings forbrugsmulighed på 0,3 mia. kr.

Opsparing

	Mio. kr.
Opsparing ultimo 2018	26
Årets resultat 2019	42
Samlede korrektioner til opsparing	-11
Opsparing ultimo 2019	57
- heraf decentralt på institutionsniveau	0
- heraf større eksternt finansierede projekter	4
- heraf centrale og tværgående midler (forvaltninger og puljer)	53

I indstillingen *Afdelingernes planer for anvendelse af opsparing 2019* ud-møntes 13 mio. kr. fra Borgmesterens Afdelings opsparing, så opsparingen primo 2020 nedbringes til 44 mio. kr. Det svarer til 13,6 % af Borgmesterens Afdelings forbrugsmulighed.

Tværgående indsatser

Effektiviseringer

Der har i løbet af 2019 været arbejdet på bl.a. følgende 18 effektiviseringsprojekter:

Mio. kr.	Gevinster
Anvendelse af eksterne konsulenter i Aarhus kommune	7,5
Barselsudligning - Service Aak	0,2
Diverse udbud af vare og tjenesteydelser	4,6
Digitalisering af samtykkeerklæring for Sundhedsplejens tilbud	0,0
Implementering af ny struktur i Børn og Unge	8,3
Optimering af arbejdsgange	10,6
Ansøgningsportalen på kulturområdet	0,1
Tidsbestilling i Borgerbetjeningen	0,4
Bedre udnyttelse af lokaler	1,8
Styrket Myndighed	2,0
Øget specialiseret faglighed på socialområdet	2,6
Øget udbud og konkurrenceudsættelse	6,9
Effektiviseringsanalyse i hjemmeplejen og sundhedsenhederne	10,0
Implementering af effektiviseringstiltag på plejehjemmene	12,0
Reduktion af sårbehandlingstid og ændret praksis	1,5
Ændring af praksis ved brug af kompressionsstrømper	0,9
Implementering af ny hardwareløsning på komme-gå-PC i dagtilbud og SFO i 2018/19	0,4
Digitaliseringsteam i Kultur og Borgerservice	0,3
I alt	69,9

Disse bidrager, sammen med de seneste fire års effektiviseringskataloger samt initiativerne under *Fælles om nye løsninger*, til opfyldelsen af målet i den økonomiske politik om effektiviseringer på 1% af de decentraliserede rammer. Over de seneste 4 regnskabsår har målet sammenlagt været 496,4 mio. kr. Sammen med effektiviseringskataloger fra 2016-2018 og *Fælles om Nye Løsninger*, er de varige gevinster oppe på 587 mio. kr., der dermed opfylder 1%-målet.

Er du interesseret i at se nærmere på tallene i de enkelte projekter over flere år, kan dette ses i [Aarhus i tal](#).

Investeringsmodeller

Byrådet har i den økonomiske politik ønsket en proaktiv anvendelse af investeringsmodeller, som kan bidrage til at skabe et større råderum i økonomien ved at nedbringe udgifterne på ikke-decentraliserede områder. I 2019 har der kun været én regulær investeringsmodel, idet investeringerne i en forstærket beskæftigelsesindsats har været en del af *Fælles om nye løsninger*, indgår i afrapporteringen af effektiviseringstiltag.

Opfølgningen på modellen *Sundhed for børn og ældre* viser, at indsatserne generelt forløber som planlagt, og at det som følge heraf kan sandsynliggøres, at udgifter til kommunal medfinansiering er lavere. Som følge af data-problemer og en fastfrysning af den aktivitetsbestemte medfinansiering i 2019 og 2020 kan dette dog pt. ikke dokumenteres. På den baggrund foreslås en 1-årig forlængelse af modellen i 2021.

Ledelsesinformation og datakvalitet

Programmet omfatter 1) ledelsesinformation til Aarhus Byråd, 2) Fælleskommunalt Ledelsesinformationssystem (FLIS) og 3) datakvalitetsprojekter til sikring af korrekt dataregistrering.

Aarhus i Tal har i 2019 fået tilføjet 11 nye analyser, og der har i alt været 209.824 sidevisninger (11% flere end i 2018). FLIS er nu i så stabil drift, at data leveres til tiden og med færre tekniske fejl.

I 2019 er der gennemført 11 datakvalitetsprojekter til sikring af korrekt dataregistrering, som har fundet og rettet 38.387 fejl i data, hvilket giver en beregnet^[1] gevinst for 2019 på 68,3 mio. kr.

Nettogeinsten på 62,4 mio. kr. udmøntes i den supplerende regnskabsindstilling til allerede prioriterede områder. Her foreslås det også, hvordan en del af de resterende gevinster anvendes, og hvordan programmet justeres.

Innovation

Innovationsindsatsen i 2019 - 2022 handler om at udvikle og afprøve ideer, som kan medvirke til, at ressourcerne anvendes der, hvor de skaber den største værdi for borgerne gennem nye løsninger på komplekse udfordringer. Med innovationsindsatsen skal vi se på velfærden og væksten gennem borgernes briller, vi skal skabe sammenhæng på tværs af afdelinger og de offentlige sektorer, og vi skal se borgere og virksomheder som vigtige samarbejdspartnere. Vi har brug for innovation, fordi vi ikke altid kender den bedste løsning, og fordi ressourcerne måske kan anvendes anderledes for at skabe langsigtede bæredygtige løsninger.

Anvendelsen af innovationspuljen tager i 2019 – 2022 afsæt i byrådets beslutning om, at innovationspuljen målrettes implementering af Aarhus-fortællingen og Aarhus-målene med konkrete projekter, der bidrager til *Nye veje til velfærd og vækst*. De fælles innovationsmidler for 2019 udgjorde i alt 10 mio. Heraf blev 3 mio. kr. fordelt ligeligt mellem magistratsafdelingerne til at drive innovationsprojekter i afdelingerne og på tværs. 1,5 mio. kr. blev tildelt arbejdet i den tværgående indsats vedr. Frivillighed og Samskabelse. 0,5 mio. kr. finansierede ideudvikling og ansøgning vedr. Europæisk Innovationshovedstad 2018. De resterende 5 mio. kr. er overført til 2020.

CFIA (Center for Innovation i Aarhus) har etableret sig som en attraktiv samarbejdspartner med et stærkt team af efterspurgt konsulenter med bred design- og innovationsfaglig baggrund. CFIA har siden 2016 bidraget med projektstøtte til over 100 projekter i, hvad der svarer til mere end

^[1] Omfatter realiserede gevinster, fx hjemtaget statsrefusion, moms eller opkrævet mellemkommunal betaling, og fremtidige gevinster, hvor varige, årlige gevinster fra fx udligning dog kun medtages i 5 år.

10.500 konsulenttimer. I 2019 har der været særligt fokus på at understøtte tværgående strategiske temaer under Fælles om Aarhus.

Velfærdsteknologi

Den Tværgående Velfærdsteknologiske Udviklingsindsats mål er at understøtte udvikling, afprøvning og udbredelse af brugen af velfærdsteknologi inden for alle Aarhus Kommunes serviceområder til gavn for borgerne, erhvervslivet og kommunens ansatte, samt fremme effektivisering af kommunens drift. Den Tværgående Velfærdsteknologiske Udviklingsindsats (VTU) råder over 6 mio. kr. pr. år som primært udmøntes i form af støtte til projekter, der sigter på afprøvning af velfærdsteknologier og kan skabe tværmagistralslige synergier. VTU støtter ikke implementeringsindsatser. VTU-styregruppen træffer beslutninger vedrørende bevillinger.

De retningsgivende effektmål for VTU-projekter er, at de videst muligt:

- Fremmer borgerens livskvalitet.
- Fremmer et sundt og godt arbejdsmiljø for medarbejderne.
- Giver mulighed for effektivisering af kommunens drift.
- Har potentiale til at skabe innovation, vækst og nye job i det private erhvervsliv.

VTU har i 2019 valgt at støtte 12 nye projekter samt fortsætte støtten til 6 projekter. Der er i 2019 afsluttet 9 VTU-projekter.

- Fremtidens skoletoiletter
- udbygning af skoletoiletter med brug af nyeste og teknologi.
- Interaktiv kommunikationsskærm
- Afprøvning af interaktiv skærmløsning til at mindske uro hos voksne med handicap.
- DigiRehab, Sosu'er træner med borgerne
- Digital platform til hjemmetræning ved plejepersonale
- Fælles digital høringsplatform
- Digital platform for høringer til bedre overblik for borgere over høringer
- Smart effektopfølgning på velfærdsteknologi
- Måling af arbejdsgangene for loftslifte og Carendo bruse- og påklædningsstol.
- TUUNO
- App til unge, der har behov for støtte til at opstille mål og fastholdelse
- Robofit
- Robot til genoptræning af skulderskader på sundhedscenter
- PAPPAs Intelligent planlægningsværktøj til daginstitutioner
- Planlægningsværktøj til gunstig udnyttelse af medarbejder ressourcer
- Afhjælpning af Akutteamets tunge løft Forbedring af arbejdsmiljø for Akutteamet
- Sprint i afdækning af arbejdsmiljøproblemer hos Akutteamet.

Puljens resultater og afledte effekter uddybes yderligere i en 3-års evaluering, som fremsendes til byrådet i foråret 2020.

Restanceudvikling

I forbindelse med årsregnskabet opgøres de skattefinansierede restancer, som er borgeres og virksomheders gæld til Aarhus Kommune. Det samlede skattefinansierede restancer, er faldet fra 383,9 mio. kr. i 2018 til 374,3 mio.

kr. i 2019. Dette svarer til et fald på 2,5%. Faldet skyldes primært Gældsstyrelsens afskrivninger på 30,8 mio. kr. Restancerne ville således være steget med hele 5,3% uden styrelsens afskrivninger. Borgerservice har derfor lagt pres på Gældsstyrelsen med henblik på at sikre, at kommunens krav hurtigt behandles i det nye inddrivelsessystem.

På det takstfinansierede område er der ultimo 2019 restancer på 9,4 mio. kr., hvilket svarer til et fald i restancerne på 5,7 mio. kr. i 2019, Inddrivelsen af den offentlige gæld har ikke fungeret hensigtsmæssigt siden 2004. Gældsstyrelsen er i gang med at implementere et nyt inddrivelsessystem, som dog er blevet udsat af flere omgange. Det nye inddrivelsessystem skal erstatte det tidligere inddrivelsessystem EFI/DMI, som i 2015 blev lukket grundet alvorlige fejl. Det nye inddrivelsessystem kan først tages i brug, når fordringshaverne er tilsluttet.

Der er dialog med Gældsstyrelsen for at sikre, at der modregnes maksimalt i overskydende skatter mv. Borgerservice har valgt at stoppe oversendelse af krav til Gældsstyrelsen, så kommunen kan prioritere styrkede indsatser. Styrkede indsatser i opkrævningen som ”Særlig ringeaktivitet”, forebyggende indsatser som ”Smartere Opkrævning”, målrettede skrivelser, Black Friday kampagner med videre har med en indsats på 1 mio. kr. givet et nettoprovenu på minimum 5 mio. kr.

Efter nedbruddet af EFI, overtog kommunen i 2016 inddrivelsesopgaven på Ejendomsskat. Restancen er i 2019 reduceret til et historisk lavt niveau på 2,8 mio. kr. svarende til 1,4 promille af et års ejendomsskatter.

Indsatsen mod socialt snyd

Aarhus Kommune har generelt et stort fokus på at sikre, at ingen får udbetalt ydelser uretmæssigt. Den almindelige lovpligtige kontrol foretages af forvaltningernes sagsbehandlere. Definitionen på socialt snyd er, når borgeren uberettiget og mod bedre vidende modtager sociale ydelser, som vedkommende ikke er berettiget til. Kontrolindsatsen mod socialt snyd blev i 2018 samlet i et fælles kontrolteam i Kultur og Borgerservice.

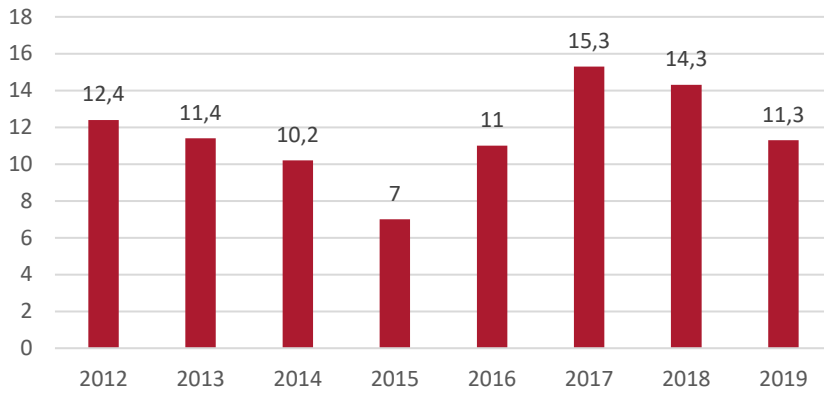
Sammenlægningen har medvirket til mere effektiv kontrol i forhold til antallet af sager, hvor der i 2019 er blevet afsluttet 1.465 sager, hvilket er 59 % flere sager end i 2018. Af disse sager har der været provenu på i alt 338 af sagerne.

Mio. kr.	2018	2019	Ændring
Afsluttede sager	918	1.465	547

Kontrolindsatsen i 2019 opnåede et bruttoprovenu på 16 mio. kr. og et nettoprovenu på 11,3 mio. kr. Det er netto et fald på 3 mio. kr. sammenlignet med resultatet for 2018.

Hovedårsagerne til faldet i provenuet er: Manglende kontrolsager fra Udbetaling Danmark, effektivt præventivt arbejde og implementering af nyt sagsystem, som fremadrettet vil give mulighed for en målrettet kontrolindsats. Det nye system giver ligeledes udvidet ledelsesinformation, som skal sikre bedre prioritering, der forventes at have en positiv virkning på kontrolprovenuet og som skal fungere som et dialogværktøj med magistratsafdelingen.

Udvikling i nettoprovenu (mio. kr.)



Bilag








Aarhus Kommunes selskaber

Byrådet vedtog den 21. december 2016 "Politik for aktivt ejerskab". For at understøtte politik for et aktivt ejerskab er der udarbejdet skabelon og vedtaget ejerstrategier for tre selskaber. Samtidig er der i 2019 arbejdet med og gennemført selskabsgørelse af AffaldVarme-området (overtager fra 2020 BKKV i tabellen). Nedenstående nøgletal fremgår også af [Aarhus i tal](#). De seneste regnskabstal lægges frem, når de er tilgængelige. Ligeledes er ejerstrategierne også samlet der.

Selskaber (ejerandel, links m.v.) / nøgletal	2016	2017	2018	2019
Aarhus Vand A/S (ejerandel 100, www.aarhusvand.dk)				
- Omsætning (mio. kr. årets p/l)	610	648	616	
- Resultat (efter skat, mio. kr. årets p/l)	50,0	95,0	42	
- Investeringer (mio. kr. årets p/l)	469	372	365	
- Aktiver (mio. kr. årets p/l)	10.558	12.021	10.910	
- Antal medarbejdere (omregnet til fuldtidsansatte)	196	207	232	
Biomassefyret kraftvarmeværk A/S (ejerandel 100, www.bkvv.dk/) ¹				
- Omsætning (mio. kr. årets p/l)	4	171	190	
- Resultat (efter skat, mio. kr. årets p/l)	0	0	0	
- Investeringer (mio. kr. årets p/l)	306	138	26	
- Aktiver (mio. kr. årets p/l)	967	955	889	
- Antal medarbejdere (omregnet til fuldtidsansatte)	3	6	12	
Aarhus Lufthavn A/S (Ejerandel 90,1, www.aar.dk/)				
- Omsætning (mio. kr. årets p/l)	N/A	N/A	N/A	
- Resultat (efter skat, mio. kr. årets p/l)	-11	-16	-33	
- Investeringer (mio. kr. årets p/l)	7	2	28	
- Aktiver (mio. kr. årets p/l)	83	89	118	
- Antal medarbejdere	83	83	92	
Aarhus Letbane I/S (Ejerandel 50, www.letbanen.dk)				
- Omsætning (mio. kr. årets p/l)	0	3	144	287
- Resultat (efter skat, mio. kr. årets p/l)	-24	-707	-101	-83
- Investeringer (mio. kr. årets p/l)	633	1.036	301	85
- Aktiver (mio. kr. årets p/l)	2.858	2.639	2.737	2.527
- Antal medarbejdere (omregnet til fuldtidsansatte)	29	29	20	21
Østjyllands Brandvæsen I/S (Ejerandel 79,44, www.ostbv.dk/) ²				
- Omsætning (mio. kr. årets p/l)	78	87	79	
- Resultat (efter skat, mio. kr. årets p/l)	15	11	2	
- Investeringer (mio. kr. årets p/l)	5	7	13	
- Aktiver (mio. kr. årets p/l)	69	78	81	
- Antal medarbejdere (omregnet til fuldtidsansatte)	99	108	140	152

Hensigtserklæringer

Hensigtserklæringer i budget 2019	Status
Borgmesterens Afdeling skal forelægge et mere detaljeret overblik over de økonomiske konsekvenser af aftalen om udsatte boligområder forud for budgetlægningen for 2020-2023.	
Børn og Unge skal afsøge mulighederne for dispensation fra reglen om højst 30% børn fra udsatte boligområder i en dagtilbudsafdeling for at undgå udgifter til erstatningsbyggeri. Kan Aarhus Kommune ikke få dispensation, skal Børn og Unge fremsende en indstilling til byrådet med forslag til en plan for, hvordan pasningsgarantien fortsat kan sikres.	
Børn og Unge skal fremsende en indstilling om udmøntning af læringstilbuddet.	
Børn og Unge skal i samarbejde med Borgmesterens Afdeling og Teknik og Miljø igangsætte et arbejde med at udrede de planlægningsmæssige og økonomiske forhold for udvidelse af skolekapaciteten og bedre udnyttelse af eksisterende kapacitet via byudvikling. Kultur og Borgerservice og øvrige afdelinger inddrages i arbejdet.	
Børn og Unge skal i samarbejde med Borgmesterens Afdeling udarbejde en analyse af folkeskolernes økonomi, herunder især økonomien i normalundervisningen. Analysen forelægges byrådet før sommeren 2019, og forud drøftes analysen i såvel Børn- og Unge-udvalget, Økonomiudvalget og Magistraten.	
Børn og Unge skal igangsætte en proces, hvor skoleledere, dagtilbudsledere og de administrative ledere involveres i en drøftelse af, hvordan der kan sikres en effektiv administration, og at den lokale opgavevaretagelse støttes bedst muligt i skoler, dagtilbud m.v.	
Børn og Unge skal sikre, at Midtbyklubben skal forblive i egne lokaler.	
Børn og Unge skal udarbejde en samlet plan for styrkelse af indsatsen for ord- og talblinde, så der sikres lige deltagelsesmuligheder for alle ord- og talblinde elever i Aarhus Kommune.	
Sundhed og Omsorg skal sikre, at såfremt der kommer midler fra finansloven til bedre sektorovergange og disse kan prioriteres lokalt, skal midlerne anvendes til ansættelse af 2 specialsygeplejersker i hvert af de 7 lokalområder. Såfremt der ikke kommer midler i finansloven, skal Sundhed og Omsorg se på muligheden for at finansiere indsatsen inden for en ramme på 7 mio. kr. årligt fra eventuelle mindreudgifter på aktivitetsbestemt medfinansiering.	
Sociale Forhold og Beskæftigelse skal i samarbejde med Borgmesterens Afdeling holde fokus på initiativer, der kan aflaste presset på psykiatriområdet med udgangspunkt i erfaringerne fra Psykiatriens Hus og afrapportere til byrådet vedrørende mulige tilgange.	
Sociale Forhold og beskæftigelse skal i samarbejde med Borgmesterens Afdeling følge udviklingen i antallet af offentligt forsørgede i Aarhus Kommune måned for måned og forelægge den for forligspartierne, der er klar til løbende at tilpasse indsatsen og tage nye initiativer, så det sikres, at målsætningen opnås.	
Sociale Forhold og Beskæftigelse skal sikre, at implementeringen af de lovgivningsmæssige ændringer vedr. beskæftigelsesindsatsen i den politiske aftale om erhvervs- og iværksætterinitiativer skal ske under fuld hensyntagen til de overordnede beskæftigelsespolitiske målsætninger.	
Sociale Forhold og Beskæftigelse skal sikre, at mødestedet til socialt udsatte med psykisk sårbarhed og PTSD-ramte fremadrettet i højere grad skal have et arbejdsmarkedsrettet fokus.	
Borgmesterens Afdeling skal sammen med Teknik og Miljø vurdere mulighederne for at sikre den bedst mulige nettoindtægt for Aarhus Kommune på parkeringsområdet og fremlægge mulige håndtag hertil for byrådet. Forbedrede nettoindtægter skal tilføres vejvedligehold og råderummet til budgetlægningen for 2020-2023.	
Teknik og Miljø skal i samarbejde med Borgmesterens Afdeling undersøge muligheden for at byudvikle og sælge arealerne ved Arkitektskolen (Nørreport) og Busgadehuset (Telefonsmøgen). Engangsindtægten fra dette salg skal bruges til at skabe balance i økonomien på vejområdet.	
I takt med, at der findes yderligere gevinster ved indtægtoptimering på byggesagsområdet, udover det, der forudsættes tilført den sociale investeringsfond, er forligspartiernes indstillede på at drøfte et yderligere løft af byggesagsområdet.	
Teknik og Miljø skal nedsætte en arbejdsgruppe, der kan undersøge mulighederne for at administrere skovområder syd for Aarhus som urørt skov forud for budgetlægningen for 2020.	
Målet om skovrejsning øges med 10 ha/årligt ved bl.a. at rejse yderligere skov på overskudsjord og ved at undersøge mulighederne for at finansiere yderligere skovrejsning ved crowdfunding.	
Teknik og Miljø og øvrige magistratsafdelinger skal arbejde videre med at skabe større biodiversitet i parker, anlæg, rabatter, i områder ved ældrecentre m.v.	
Teknik og Miljø skal under inddragelse af andre relevante magistratsafdelinger gennemføre en analyse, der kan understøtte udvælgelsen af indsatser, der bedst muligt kan mindske brugen af plast.	
Teknik og Miljø og Borgmesterens Afdeling skal sammen med repræsentanter fra magistratsafdelingerne nedsætte en arbejdsgruppe, der skal belyse de rammebetingelser, hvorunder Aarhus Kommune kan bidrage til at fremme solceller på kommunale ejendomme.	

Hensigtserklæringer i budget 2019	Status
Der skal igangsættes et arbejde med en visionsplan for Aarhusbugten, så denne bliver et større aktiv for Aarhus og de omkringliggende kommuner. Norddjurs, Syddjurs, Samsø og Odder kommuner inviteres med i arbejdet.	
Teknik og Miljø skal inden udgangen af 2018 fremsende et konkret forslag til anvendelse af de resterende 50 mio. kr. på reserven til generel styrkelse af den kollektive trafik, som skal sikre tilfredsstillende løsninger for den kollektive trafik i hele Aarhus Kommune.	
Borgmesterens Afdeling skal sikre, at der indgår en drøftelse af behovet for tilpasning af budgetmodeller i forbindelse med revisionen af den økonomiske politik, herunder eventuelle nye budgetmodeller (eksempelvis for Sport- og Fritidsområdet samt ældre borgere med handicap).	
Borgmesterens Afdeling skal sikre, at byrådet i forbindelse med revisionen af den økonomiske politik drøfter et eventuelt behov for justeringer af niveauerne for afdelingernes muligheder for at overføre over- og underskud, opbygning af akkumuleret gæld og opsparing samt de årlige effektiviseringskrav.	
Kultur og Borgerservice skal i samarbejde med Borgmesterens Afdeling fremlægge forslag til en investeringsmodel for gældsinddrivelse, der skal gælde fra 2020-2022 eller indtil SKAT's inddrivelsessystem er i drift, hvis dette er sket inden 2022.	
Dækningsafgiften nedtrappes. Den forventede kompensation for skattesænkningen afsættes på en reserve til nybyggeri af skoler, og resten anvendes til sports- og fritidsfaciliteter.	
Den forventede gevinst ved byrådets valg af selvbudgettering i 2019 afsættes på en reserve, som kan disponeres i budgettet for 2020, herunder til finansiering af aftalen om udsatte boligområder	



Aarhus Kommune
Rådhuset
Rådhusåladsen 2
8000 Aarhus C
www.aarhus.dk